

సనాతన సారథి

మార్చి 2016

నామగాన ప్రియకరా నాయి శంకరా!

సనాతన సారథి

సత్య, ధర్మ, శాంతి, ప్రేమలద్వారా మూనవజాతి సామాజిక,
నైతిక, ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధికి అర్పితము

సంపుటము 59
సంచిక 3

మార్చి 2016

ప్రచురణ తేదీ
ఫిబ్రవరి 23

1. తొలి పలుకు	సంపాదకీయం	4
2. రామకథారస వాహిని (ధారావహికం)	భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబారు	6
3. 'తమసమా జ్యోతిర్దమయ'	శివరాత్రి నందేశం	10
4. ఆరోగ్య ప్రదాయి శ్రీ సత్యసాయి (28వ భాగం)	డా॥ కె.వి. కృష్ణకుమారి	15
5. న బ్యాతీయం (కవీనాం కవిః)	చీమలకొండ జయశాస్త్రి	18
6. సెందర ప్రేమ	డా॥ చి.వి. వట్టభిరామ్	22
7. మహిళ ఆశించేట ఏమిటి? (వనితా జ్యోతి)	చంద్రమాణి రమాదేవి	25
8. జ్ఞాపకాల పంచిల (51వ భాగం)	ప్రియా॥ కె. అనిల్ కుమార్	28
9. మహా మహిమాస్త్ర ప్రేమావతాలి (57వ భాగం)	బి.వి. రమణరావు	31
10. ప్రశాంతి సమాచారం	దివి చతుర్యేది	34
11. అసలైన అర్వత	చిన్నకథ	39

© శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం

ఎడిటర్ : ఐ.వి. రమణరావు

అసిస్టెంట్ ఎడిటర్ : వి. శ్రీనివాసులు

టెలీఫోన్: 287375 (సనాతన సారథి Extn. 128) STD: 08555 ISD CODE: 0091-8555

గమనిక: అద్రసు కవరుపై గల మీ చందానెంబరు ప్రక్కన చందాగడువు ఎంతవరకు ఉన్నదో సూచించడం జరిగింది. మూడు పువ్వుల గుర్తు (***) ఉన్నట్లయితే మీ చందాను వెంటనే రెమ్యవల్ చేయించుకోగలరు.

అధికారికమైన వెబ్‌సైట్లు : ప్రచురణల విభాగం, సాధనా ట్రస్టు: www.srisathyasaipublications.com
భగవాన్ ఫోటోలు: www.saireflections.org ప్రశాంతి సమాచారం: www.theprasanthireporter.org
శ్రీ సత్యసాయి సెంటర్లు ట్రస్టు: www.srisathyasai.org.in రేడియో సాయి గ్లోబల్ పోర్ట్: www.radiosai.org

E-mail: subscriptions@sssbpt.org, editor@sssbpt.org

శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం, అనంతపురం జిల్లా (ఆంధ్రప్రదీప) - 515134 తరఫున ప్రశాంతి నిలయంలోని శ్రీ సత్యసాయి ఆశ్రమ పరిధిలో ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి ప్రెస్ షెడ్ (120'X40')లో ముద్రింపబడి ప్రచురింపబడింది.

ముద్రావక్కడు, ప్రచురణకర్త : కె.ఎస్. రాజన్

శ్రీ రాముని తొలి పలుకు

శ్రీ రాముని అరణ్యవాసానికి కారకులెవరు? కొందరు కైకేయి అంటారు, కొందరు దశరథుడంటారు, మరి కొందరు మంధరపై నింద వేస్తారు. అసలు మంధర ఎవరు? మర్యాదాపురుషోత్తముడైన శ్రీరాముచందునిలై ఆమెకంత క్రోధమెందుకు? కైకేయికి దశరథునితో వివాహం జరిగిన తర్వాత ఆమె వెంట దాసిగా కేకయ రాజ్యమునుండి వచ్చింది, మంధర. అందుచేత ఆమె కైకేయి కుమారుడైన భరతుణ్ణి మాత్రమే అభిమానిస్తూ, కౌసల్య సుమిత్రల పుత్రులైన రాములక్ష్మణ శత్రుఘ్నులపట్ల విముఖత కలిగి ఉండేది. పైగా బాల్యంలో ఒకనాడు రాముడు ఆదుకుంటున్న బంతి పొరపాటున వెళ్ళి మంధరకు తగిలింది. ఆరోజునుండి ఆమె రామునిలై మరింత క్రోధమును పెంచుకుంది. ఎలాగైనా ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలని తగిన సమయంకోసం ఎదురు చూస్తూ ఉండేది. అయితే, ఇవన్నీ ప్రాపంచికమైన దృష్టితో చెప్పే వివరణలేకానీ, దీనికంతటికీ అసలు కారణం శ్రీరాముని స్వియ సంకల్పమే” అని 1972 వేసవి తరగతులలో ప్రవచించారు, భగవాన్. శ్రీరాముని పట్టాఫీషేక వార్త మంధర క్రోధాగ్నికి ఆజ్యం పోసింది. మనసు తన సేవకులైన ఇంద్రియాలకు లోబడి ఇక్కణ్ణ పాలైనట్టుగా, మహోరాణి కైక తన దాసియైన మంధర మాటలకు లొంగిపోయి అపకీర్తిని మూటకట్టుకుంది. ‘త్యజ దుర్జన సంసర్దం’ అన్న భగవాన్ హెచ్చరికను గుర్తుచేస్తుంది, ‘రామకథా రసవాహిని’ (25వ భాగం)

‘శివం’ అనగా మంగళకరము అని అర్థము. కనుక, శివరాత్రి అనగా మంగళకరమైన రాత్రి. దైవచింతనతో గడిపినప్పుడే ఇది మంగళకరమైన రాత్రిగా రూపొందుతుంది. అంతేకాదు. శివమునకు అణకువ అని కూడా ఒక అర్థమున్నది. ‘శి’ అనే అక్షరానికున్న గుడి (°) అణకువకు చిహ్నం. దానికి కిరీటం మాదిరి ఒక తలకట్టు (ˇ) పెడితే అది ‘శవం’ అయిపోతుంది. అది అహంకారానికి సంకేతం. ఈనాటి మానవుడు అహంకార మనే ‘శవము’ను ఆత్మయిస్తున్నాడేగాని, అణకువ అనే

‘శివము’ను ఆత్మయించడం లేదు, అన్నారు భగవాన్. అహంకారాన్ని నిర్మాలించుకున్నప్పుడే ఆధ్యాత్మిక సౌందర్యం వికసిస్తుందనీ, పరమేశ్వరుని ప్రసన్నని గావించుకునే మార్గమిదేనని స్పష్టం చేస్తుంది శివరాత్రి దివ్య సందేశం, “తమసోమా జ్యోతిర్గమయ”

మీరు నివసించే ఇంట్లోకి మీరు, మీ బంధువిత్రులు రావడానికి, పోవడానికి తలుపులు పెట్టుకుంటారు. తలుపులున్నాయి కదా అని బజారులో పోయే కుక్కలను, పందులను ఇంటిలోనికి రానిస్తారా? అని ప్రశ్నించారు, భగవాన్. నవద్వారపురమైన దేహంలోకి అపవిత్రమైన విషయాలను ప్రవేశపెడితే, అపవిత్రమైన ఆపోరాన్ని స్వీకరిస్తే శరీరం ‘ములిసపు కొంపగా, రోగముల ప్రుగ్గిదు సేవక గంపగా’ మారిపోతుందని హెచ్చరించారు. రెండు రెక్కలు లేని పక్కి ఎగురలేదు. అట్లే, నియమ నిగ్రహాలు లేని మనిషి ఉన్నత స్థాయికి చేరుకోలేడన్నారు. మానసిక ప్రశాంతతను, సంపూర్ణార్థగ్యాన్ని స్వంతం చేసుకోవడానికి ఇంద్రియ నిగ్రహ ఆపశ్యకతను వివరిస్తుంది, “ఆరోగ్య ప్రదాయ శ్రీ సత్యసాయి” (28వ భాగం)

కానిపించెది జగతీలో కానరాక

**అందు వెలుగొందు చైతన్య మాతృరూపు
మణులయందున సూత్రంబు మాదిరిగను
విశ్వమంతయు నిందెను విశ్వవిభుదు**

అన్న భగవాన్ పద్యసూక్తి, ‘విశ్వం విష్ణుస్వరూపం’ అన్న వేదోక్తికి దర్శణం పదుతూంది. ఒక పర్యాయం భగవాన్ డా॥ వై.జె. రావు అనే భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞుని చేతికి ఒక గ్రానైట్ ముక్క ఇచ్చి, అందులో ఏముందని అడిగారు. ఆయన తనకున్న విజ్ఞాన శాస్త్ర పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించి కొన్ని రసాయనిక పదార్థాల పేర్లు చెప్పాడు. మరింత లోతుగా పరిశీలించి చెప్పామనగా ఎలక్ష్మీన్న, ప్రోటాన్న, స్వాంత్ర్యాన్న,... అంటూ వివరించాడు. ఇంకా లోతుగా అలోచించి చెప్పు అన్నారు, భగవాన్. ఆయన నిరుత్తరుడయ్యాడు. అప్పుడు స్వామి ఆ రాతిముక్కను తమ

చేతిలోకి తీసుకొని దానిపై ఉడగా అది కృష్ణ విగ్రహంగా మారింది. “చూశావా, దైవము లేనిది, దైవము కానిది ఈ సృష్టిలో ఏది లేదు” అని వివరించారు. అంతర్జాపైకి అద్వైత తత్త్వం అవగతమవుతుంది, ‘అంతా సాయమయం ఈ జగమంతా సాయమయం’ అన్న సందేశాన్నిస్తుంది, “న ద్వితీయం”

సభాసదులనుద్దేశించి ‘సోదర సోదరీమణులారా!’ అని సంబోధించే వక్తలు వాళ్ళతో తమ ఆస్తిపొస్తులను పంచుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉంటారా? అని ప్రశ్నించారు, భగవాన్. “మీరు అంతవరకు పోనక్కర్చేదు. అందరూ భగవంతుని బిడ్డలే అన్న భావనను మీ హృదయంలో దృఢం చేసుకుంటే చాలు. అది లేకుండా మీరు కేవలం యాంత్రికంగా ‘సోదర సోదరీమణులారా’ అంటే ప్రయోజనం లేదు” అని ప్రవచించారు. అసలు స్వంత సోదరీ సోదరులమధ్య ఉండే రక్త సంబంధముకంటే దైవపితృత్వ భావనవలన మానవులమధ్య ఏర్పడే ప్రేమానుబంధము మరింత దృఢమైనది, సత్యమైనది, అన్నారు. ఎందుకంటే, అటువంటి దివ్యభావన కలిగిన వ్యక్తికి, తండ్రి ఆస్తి పుత్రునికి సంక్రమించినట్లుగా, జగత్ప్రాతయైన సర్వేశ్వరుని ఆధీనంలోని సకలైశ్వర్యములూ సంప్రాప్తిస్తాయన్నారు. మొట్టమొదట గృహములో శాంతి సామరస్యాలు వెల్లివిరిస్తే వాటిని క్రమంగా సమాజానికి విస్తరింపజేయవచ్చు. మరి ఇంట్లో శాంతిసామరస్యాలు నెలకొనాలంటే సోదరీ సోదరులమధ్య ఉండవలసిన అన్యోన్యత, ఆప్యాయత, ఐక్యత్వం ఎలాంటివో స్వామి సందేశాల వెలుగులో వివరించే రచన, “సోదర ప్రేమ”

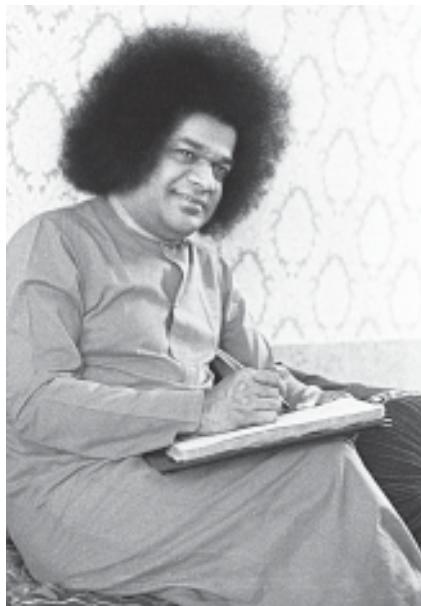
“ఎచ్చట సతీపతులు పవిత్ర ప్రేమయనెడి త్రాటితో లంకింపబడుదురో, యెచ్చట సతీపతులు ప్రతి దినము ఆధ్యాత్మిక గ్రంథములను పారాయణ మొనర్చుచూ హరినామమును సంకీర్తించుందురో, ఆ గృహమే వైకుంఠము” అని ‘ధర్మహాపొని’లో సెలవిచ్చారు, భగవాన్. మరొక సందర్భంలో, “పతిప్రతా ధర్మము ఒక్క స్త్రీలకే కాదు; మగవారికికూడా సతిప్రతా ధర్మము ఉన్నది. స్త్రీ పతిప్రతగా ఉండాలి, మగవాడు సతిప్రతగా ఉండాలి. సతిని ఎంతో ప్రేమగా చూసుకోవలసినవాడు పతి. పతి ఆజ్ఞను సతి ఏమాత్రము ఉల్లంఘించరాదు. అట్టే, సతి

అభీష్టాన్ని పతి అనుసరించాలి” అని ఉద్ఘాఢించారు, భగవాన్. “స్త్రీలు హూజింపబడుచున్నచోట్లనే దేవతలు క్రీడింతురు. స్త్రీలకు గౌరవం ఈయబడని తావుల జరుగు సర్వకీయలును నిష్పలములే” అన్న మనుధర్మ ప్రబోధను ప్రతిబింబించే రచన, “మహిళ ఆశించేది ఏమిటి?”

1968నాటి తూర్పు ఆప్రికా పర్యాటన మినహాయించి భగవాన్ భౌతికంగా ఏనాడూ దేశం వెలుపల పాదం మోపలేదు. అయితేనేమి, వివిధ దేశాల ప్రజల వారి దివ్యప్రేమచేత ఆకర్షితులై, వారి సందేశ సూచిత్రతో పలు సేవాకార్యక్రమాలను చేపట్టి సమాజశ్రేయుస్తుకోసం తమ వంతు కృషి చేస్తున్నారు. “ఏ దేశమేగినా ఏ భాష పలికినా సత్యసాయి దివ్యమామ సంకీర్తనలే! సత్యసాయి భగవానుని దివ్యలీలలే!” అంటూ అనిల కుమార్గారు “జ్ఞాపకాల పందిరి” (51వ భాగం)లో తమ విదేశ పర్యాటనలకు సంబంధించి మరికొన్ని విశేషాలనందిస్తున్నారు.

బాల్యంలోనే తీవ్రమైన మధుమేహవ్యాధి బారిసపడి, కేవలం భగవానుని అపార కృపా విశేషంచేత ప్రాణపాయ స్థితినుండి బయటపడిన ప్రశాంతీ సాయి అనే ఒక యువకుడు కుతూహలంకాద్ది తన జాతకచక్రాన్ని, అది తనదని చెపుకుండా, ఒక జ్యోతిషపాష్టవేత్తకు చూపించగా ఆయన దానిని పరిశీలించి, “బాబూ, నీవు నన్న పరీక్షించడానికి వచ్చావా? ఈ జాతక చక్రం ఎవరిదో ఆ వ్యక్తి నిజంగా బ్రతికే ఉన్నాడా?” అని అడిగాడు. అప్పుడా యువకుడు అది తనదే అని చెప్పగా ఆయన ఆనంద బాప్పులు రాలుస్తా, “నీవు నమ్మకున్న సాయిదేవుడే నిస్సు కాపాడుతున్నాడు. నీ భవిష్యత్తు బాబా చేతిలో భద్రంగా ఉంది. నీ విషయంలో ఈ జాతక చక్రాలు పనిచేయవు” అన్నాడు. ఆయన మాటలు సాయి దివ్య చరణాలైతులైన భక్తులందరికీ పరిస్తాయి. గ్రహబలం ఎలా ఉంటే మనకేమి! స్వామి అనుగ్రహ బలం ఒక్కటి ఉంటే చాలు మనకు. ఇంక కొద్ది నెలలకుమించి బ్రతికే అవకాశం లేదని వైద్యులు నిర్ధారించిన గోకాక్ గారి సతీమణి ఆ ‘మహామహాన్విత ప్రేమాపత్రారి’ దివ్య అనుగ్రహంతో ఆ తర్వాత 18 సంగాలు సంపూర్ణార్థోగ్యంతో జీవించడం ఇందుకు మరో దృష్టాంతం.

-పు||

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయాశ్వర విరచిత

భాష్యకీథార్స్ పాఠాన్

(గత సంచిక తరువాయ - 25వ ఫాగం)

చూచి దశరథుడు, “నాయనా! పట్టాభిషేకమన్న ఆనందము నీలో ఏమాత్రము కనిపించకున్నందుకు కారణమేమి? నీకు యువరాజువగుటకు ఇష్టము లేదా? లేక, రాజ్యభారము ఈ నాటినుండియే నీ తలపై పెట్టతలచితిమని ఒకవిధమైన భయమా? నీ మనోభీష్టము నెరిగింపు”ని అనేకవిధముల బుజ్జిగించి ప్రశ్నించిన తండ్రి ముఖమును చూచుచూ రామచంద్రుడు, “నాన్నా! మీరెండుకింత తొందరపడుచున్నారో నాకర్మనుగుటలేదు. నా ప్రియమైన సోదరులు భరతశత్రుమ్యులు నాతో లేరు. తాతగారు అతిదూరమున నుండుటచే వారు రాలేకపోవచ్చును. మామగారుకూడ రాలేకపోవచ్చును. మిగిలిన రాజులు, రారాజులు, సామంత రాజులు ఎవ్వరును చేరలేకపోవచ్చును. ఇంతమందికి నిరాశ కలిగించి పట్టాభిషేకమునకు పూనుకొనుటకు నా మనసాపుకున్నది” అని నమస్కరించి వినయముగా తెలుపుకొనెను.

దశరథ మహారాజు కొలువుకూటమునకు శ్రీరాముని రప్పించి పట్టాభిషేకమునకు సంబంధించిన సర్వపద్ధతులను వివరముగా తెలిపి, మరునాటి సూర్యోదయమునకు సిద్ధముగా నుండవలసిన విధానములు తెలిపి, అందుకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయువారిని పిలిపించి రామునకు అప్పజెప్పేను. ఈ వార్త వినిన లక్ష్మీణండు పరమానందముతో పరుగిత్తుకొని పోయి కౌసల్యాదేవికి తెలిపెను. ఆమె పట్టరాని ఆనందముతో రాముని రాక్కు నిరీక్షించుండెను. కాలము తక్కువయినను అతిశీఘ్రములోనే ఈ వార్త నగరమంతయు ప్రాకెను. చుట్టూప్రక్కల రాజ్యములకు గ్రామములకు, అతిత్వరగా వ్యాప్తిచెందెను. గ్రామగ్రామములనుండి పరుగిడుచు వచ్చ జననంభ్య మితిమీరెను.

జవన్నియు వింటున్న రామచంద్రునకు ఏమియు తోచక, నోటమాటరాక, ఆనందము వెలిబుచ్చక, మౌనము వహించెను. రాముని

అంత వసిష్టులవారు, “రామా! ఈ యూహలు మేము కూడను చేయకపోలేదు. అన్నివిధముల ఆలోచించి ప్రజాభిప్రాయములనుకూడను సేకరించి ఈ నిర్దయమునకు వచ్చితిమి. నీవిక ఎట్టి అడ్డునూ చెప్పక మహారాజుయొక్క మనోభీష్టమును శిరసావహింపుము. అభిషేకము రేపే జరుగ వలెను. ఈనాటినుండియే నీవు నీమమును పాటించవలెను. రాత్రికి సీతాసమేతముగా ఉపవాసము చెయ్యవలసి యుండును. తెల్లవారగనే అభ్యంగన స్నానమాచరించి లేత పసుపురంగు వప్పుములు ధరించవలెను. సూర్యోదయమునకే పుష్టమీ నక్కతమునకు పట్టాభిషేకము పూర్తి కావలెను. కాన

నీవిక బదులు చెప్పుక నీ వసతికి
వెళ్లిరమ్ము” అని ఆజ్ఞ ఇచ్చిన వెంటనే
రాముడు తండ్రికి, గురువునకు
నమస్కరించి, మారుమాటాడక,
సుమంతునితో కలిసి వసతికి వెళ్లి
సీతకీ వార్త తెలిపి ఆకృదనుండి తల్లి
కొసల్య భవనమునకు వెళ్లి తల్లికి
నమస్కరించెను. తల్లి పట్టలేని
ఆనందముతో కుమారుని ముద్దాడి
సర్వాలంకారముతో సిద్ధము
గావించియుంచిన అనేక గోవులను
బ్రాహ్మణులకు ఇప్పించి, ఇంకా
ఇంకా అనేకవిధముల కొమరునిచేత దానములు
చేయించెను.

సుమిత్రా లక్ష్మణ సమేతముగా కొసల్య, రాముని తన సరసన కూర్చుండబెట్టుకొని ఒకవైపున ఆనంద బాప్పుములు తుడుచుకొనుచు, “నాయనా! ఈ సుసమయమును ఎప్పుడు చూతునా అన్న నా చిరకాల వాంఛ నేటికి పూర్తి అయినది. నేను ధన్యరాలను. నా బంగారుబిడ్డ! రేపటినుండి నీవు యువరాజువు. చిరకాలం జీవించు. ప్రజాక్షేమమును దృష్టియందు ఉంచుకొని సక్రమపాలన సాగించి సత్కృతినార్థించి మన పూర్వీకుల ఘనతను నిలబెట్టుము. మీ తండ్రిగారికంటే గొప్ప వేరును పొందుము. ఆనాడే నా జన్మ ధన్యము కాగలదు. నా ప్రతములు, ఉపవాసములు సఫలము కాగలవు” అని తల నిమురుచు అనేకవిధముల ఆశీర్వదించుచూ, బోధించుచూ చెప్పిన మాటలను రాముడతి శ్రద్ధగా వింటూ తమ్ముడైన లక్ష్మణుని చూచి చిరునవ్యులు చిందులు ట్రోక్కగ్ర, “తమ్ముడా! నిన్న ఏ రాజ్యలక్ష్మీ వరించినదో తెలుపగలవా?” అని కొంటే ప్రత్య వేయగనే లక్ష్మణుడు పట్టరాని ఆనందముతో, “అన్నా! నాకు ఏ రాజ్యలక్ష్మీ అక్కరలేదు. నీ రాజ్యమునందే నీ ఆదేశానుసారము పరిపాలనాబాధ్యత

 చేయగలను. అంతే చాలును” అని అన్నకు నమస్కరించగనే రాముడు, “లక్ష్మణ! నీవు నా రెండవ ప్రాణము. కనుక అర్థరాజ్యభారము నీది. నాతో పాటు సర్వాలంకృతుడవు కమ్ము. నా బాధ్యతలు నా భోగ భాగ్యములు అన్నింటియందును నీకు అర్థభాగమునకు అధికార మున్నది. నేనేమి అనుభవించినా అందు నీకు అర్థ బాధ్యత కలిగి యుండును” అని మాటలాడుచూ

ఉండగా నుమిత్ర కంటిధారలు విడుచుచూ ఇరువురినీ
ఆశీర్వదించుచూ, “రామ! మీ ఇరువురి మధ్యనున్న
ప్రేమ నన్నెంతగనో ఆనందపెట్టుచున్నది. నా
కుమారునకు నీ సేవకంటే వేరు అధికారము
అక్కరలేదు. నీ ప్రేమ, ఆఖిమానములు కలకాలము నా
కొమరునిపై యుండిన అంతియే చాలును” అని
మాటలు ముగించెను. అంత రాముడు ఇరువురు
తల్లులకు నమస్కరించి లేచెను. అతనితోపాటు
లక్ష్మణుడుకూడను లేచి, అన్నతోపాటు రామ వసతికి
వెళ్ళిను.

ఆ రాత్రి గురువుగారు చెప్పినటుల ఉపవాస ప్రతములు ప్రారంభించిరి. ఆ రాత్రి దర్జాననముల పై శయనించిరి. తెలతెలవారుచుండెను. ఎక్కడ చూచినసు మంగళవాయములు, బ్రాహ్మణోత్తముల వేదఫోష ప్రతిధ్వనించుచుండెను. రామునకు, సీతకు అభ్యంగన స్నానములు చేయించుటకై సరయుసది పవిత్ర జలమును బంగారు బిందెలతో తెచ్చి పరివారము సంసిద్ధముగా యుండిరి. స్వస్తివాచకములు చెపులకు ఇంపుగొలుపజ్ఞాచెను.

ఇవి ఇట్లు జరుగుచుండ ఆనాటి రాత్రికి కైక పనికత్తె
అయిన మంధర తన నివాసమునకు వెళ్ళచుండ ఈ

అలంకారములు, వైభవములు చూచు కారణము తెలియక కొంత విచారణను మొదలుపెట్టగనే, రామచంద్రుని పట్టభీషేఖమని తెలియవచ్చేను. తనతోపాటు పనికత్తెలుగా కౌసల్య సుమిత్రల దగ్గరుండువారు తెల్లని మల్లెహూలవంటి బీరలు కట్టి, అనేక ఆభరణములు ధరించి అటూ ఇటూ తిరుగుచుండుట కూడ కంటికి కనిపించెను. ఇక తాను అక్కడ నిలువలేకపోయినది. తన ఒంటిషై జెట్టులు ప్రాకినట్టయినది. తేళ్ళు కుట్టినటుల బాధపడినది. నేరుగా పరుగెత్తుకొని వచ్చి కైకేయి మందిరమునకు హుటాహుటిని పోయినది. అప్పటికే కైకేయి తన శయ్యామందిరమునకు వెళ్లియుండుట చూచి తలుపు చెంతకు వెళ్లి తీక్ష్ణ స్వరముతో, “అమ్మా! అమ్మా! తలుపు తెరువుము, తలుపు తెరువుము, అత్యంత అవసరమైన విషయము. నీ జీవితమే నాశన మగుచున్నది. భూకంపము చెలరేగినది” అని మాటపై మాట వ్యాపధిలేక మాటాడుచున్న మంథర స్వరము విని, తక్కణమే కైకేయి తలుపు తీసి, “ఏమిటా తొందర, ఏమి కూలిపోయినది? ఎందుకింత విచారముగా నున్నావ”ని చిరాకుగా అడిగెను. అంత మంథర, “కూలిపోయినదా? నాదేమీ కూలిపోలేదు, కాలిపోలేదు. నీ జీవితమే కూలిపోవుచున్నది. వెత్తిరాణివై జీవించవలసివచ్చుచున్నది” అని అనేక రకముల ఆర్థాటము చేయుచు కంటిధారలు కార్యచు విలపించెను.

కైకేయికి ఏమియు తోచలేదు. “మహారాజు, రామలక్ష్మణ కౌసల్య సుమిత్రాదులు క్షేమమే కదా! వారలు క్షేమముగా నుండిన ఇక ఏమైననేమి? నాకెట్టి విచారమూ లేదు. వారలకేమైనా ప్రమాదములు వాటిల్లినవా? మంథరా, త్వరగా తెలుపుమ”ని తల పట్టుకొని గడ్డము పట్టి బతిమాలెను. అంత మంథర, “వారలకెట్టి కీడును లేదు. నీ కౌమరుని గొంతుకోయ

సంకల్పించినారు” అని భోరున ఏడ్చెను. అందులకు కైక, “మంథరా! నీవు పొరబడుచున్నావు. మహారాజుకాని, రామలక్ష్మణులుకాని నా అక్కలైన కౌసల్య సుమిత్రాదులుకాని అట్టివారు కారు. నా కుమారుని తమ కుమారులకంట అధికముగ ప్రేమింతరు. ఇది నీ బుద్ధిదోషము తప్ప సత్యము కాదు. ఇంతకూ విషయమేమిటో వివరించుమ”ని అడిగెను. “విషయమా? రేపటి తెల్లవారి సూర్యోదయ సమయమునకు శ్రీరామచంద్రుని పట్టభీషేఖమట. పట్టపురాణికి పట్టపగ్గములు లేక అత్యంత ఆనందముతో తన దాసీలకు పట్టుపీతాంబరములు, ఆభరణములు పంచివెట్టుచున్నది. రామునిచేత గోవులను, సువర్ణములను, దానము చేయించుచున్నది. ఇన్ని జరుపుకొంటూ నిన్నిట్లు అలక్ష్మీముగా విడిచి పెట్టుట నేను భరించలేను, సహించలేను. నీవు ఇంకా తెలిసికొనలేకపోవుచున్నావు. భర్తకు అయిప్పురాల పయపోతివి. ‘నాయంతటి భాగ్యపంతురాలు లేద’ని నీవు విష్ణువీగుచున్నావు. కానీ, నిజముగా నీయంతటి దురధృష్టపంతురాలు లేదని చెప్పవచ్చు. నీ భాగ్యము ఎండాకాలపు ఏటినీళ్ళవలె అడుగంటిపోవుచున్నది. నీవు పతికి, సవతులకు పనికిరానిదానపయపోతివి. ఇంక కొంతకాలములోనే నిన్ను ఒక దాసివలె వినియోగించుకొందురు. అట్టి దుస్థితి రాకమును పే జాగ్రత్తపదుట మంచిది. నిద్రనుండి లేచి, నిండు హృదయముతో విచారించుము. నీకు రాబోవు దుర్గతిని తప్పించుకొను ఊపాయమును ఆలోచించుకొనుము. రాముడే యువరాజైన ఇక రాజ్యమంతయు కౌసల్య హస్తమున నిలువగలదు. అందరితోపాటు నీవును ఆమె హస్తగతమై ఆమె ఆడించునటుల ఆడవలసివచ్చును” అని మంథర దొంగ ఏప్పులు ప్రదర్శించి మహా ఉపకారివలె నటించెను.

మంథరను చూచి కైక, “మంథరా! నీకేమయినా మతిచెడినదా? రామచంద్రుడు యువరాజు కావటము

రాజ్యమునకే మంగళకరము. ఇట్టి అనందవార్తను అందించినందుకు ఇదిగో, నా కంఠహారమును నీకు బహుమానికరింతును, సంతసింపుము. రామచంద్రుడు రాజు కావడం తన తల్లియైన కౌసల్యకంటెను నాకే అమితమైన అనందము. రామచంద్రుడుకూడను తన తల్లికంటె నన్నే అమితముగా ప్రేమించును, గౌరవించును. అట్టి మహాగుణశాఖిపై నీవిటీ అపవాదులు కల్పించుట నేను వినజాలను. నీకు మతి చెడినట్టున్నది” అని మందలించెను.

మంధర మరింత ఆర్థాటము చేయుచు, “రాణీ! నాకు కాదు; మతి చెడుట నీకే. రాబోవు ఆపత్కులను యోచించక గ్రుడ్డినమ్మకముతో ప్రవర్తించుచున్నావు. నేను నీ క్షేమ గౌరవములను కోరియే ఇంత బాధ పడవలసివచ్చెను. వారందరు వట్టి నాటకము లాడుచున్నారు. నీవను యేమాత్రమూ గౌరవము లేదు. మహారాజునకు పట్టపురాణిపై తప్ప అన్యరాణలపై అంత ప్రేమ లేదు. సమయస్వార్తిగా నిన్ను తృప్తిపరచుటకై ఇచ్చకపు మాటలాడుచున్నారేకాని నిజముగా నీపై ప్రేమలేదు. నిజముగా నీవను వారలకు గౌరవప్రేమలేయుండిన రామపట్టాభిపేక విషయమును నీకేమాత్రమైనా ఎన్నడైనా తెలిపిరా? ఎన్ని నెలల నుండియో ఈ పథకము వేసికొనియుండుటచేతనే ఈనాడది ఈ రూపమునకు రాగలిగినది. లేకున్న పట్టాభిపేకము అప్పటికప్పుడుట్టిపడునది కాదు కదా! ఇదంతా కౌసల్యాదేవి పన్నిన పన్నాగము” అనెను.

అంత కైక, “భీ! మంధరా! అక్కగారికి అట్టి తలంపేనాడునూ రాదు, లేదు. నేను నమ్మును. మహారాజుగారు అంతకంటే మంచివారు. వారిలో ఇట్టి కుచ్చితపు బుద్ధులు మచ్చుకైనను కనిపించవు. ఏదో కారణములు లేక అప్పటికప్పుడు ఈ కార్యమును నిర్ణయము చేసియుండరు. రామ కల్యాణ మెన్ని నెలల ప్రయత్నము! అది అప్పటికప్పుడే నిర్ణయమైనటులనే

రామ పట్టాభిపేకముకూడ నిర్ణయమైయుండును. దీనికి కారణము మహారాజుగారే తెలుపుదురు. నీవు విషయమును తెలిసికొనక వికార భావములతో పవిత్ర హృదయములను శంకించుచున్నావు. కొన్ని నిమిషములలో విషయము తెలియగలదు” అని మంధరను మందలించెను.

మంధర తన పన్నాగము పూర్తిగా విఫలమగునేమో అని భయపడి ప్రతిమించు స్థితికి దిగి, “తల్లీ! నీవు లోతుగా యోచించు. నేను బైటసుండి అనేక విషయములు విన్నాను. అసలు ఈ పట్టాభిపేకము కొన్ని నెలలకు పూర్వమే నిర్ణయించుకొన్నారు. అందుకనే భరత శత్రుఘ్నులను బైటకు పంపినారు. వారుండిన కొన్ని ఇబ్బందులు కలుగునేమో యని భయము. దానికనేక ఆధారములుకూడను లేకపోలేదు. కాకున్న భరత శత్రుఘ్నులు లేని సమయమున ఈ పట్టాభిపేకమేమిటి? ఇంతమాత్రమైనా నీవు యోచించుకొనలేకపోతివా? పూర్వము నిన్ను విపాహమాడు సమయమున నీకు జన్మించిన పుత్రునికే పట్టాభిపేకమును చేతున్న దశరథుని వాగ్గానమును నీవు మరచినను, నేను మరువను. భరతుడు ఇప్పుడు ఇక్కడున్నచో దాని విషయము కొంత విచారణలోకి వచ్చునేమోయన్న భయముతో భరతుని తాతగారి దగ్గరకు పంపటమైనది. పట్టాభిపేకము జరిగిన తరువాత ఎవ్వరూ ఏమీ చేయలేరు కదా! ఈ యుక్తితో ఇంత గుట్టుగా పెట్టి నీకు సహితము తెలుపక చేయుటలోనున్న అంతరాధ్యమేమియో నీవు యోచించుకొనలేకపోవుచున్నావు. తెల్లనివన్నియు పాలే అన్న స్థితిలోనున్నావు. ఇంత అవివేకురాల వగుచున్నావు. ‘రాముడు, రాముడు’ అని రమించుచున్నావు. పోనీ అంత ప్రీతిగానున్న రాముడైనను నీకు తెలిపెనా?” యనెను.

(పుస్టి)

శివరాత్రి సందేశం

‘తమనాయ జీవ్తిర్దమయ’

ప్రేమస్వరూపులారా! అంతరంగంలోని చీకటిని పోగొట్టుకొనే ప్రయత్నమునకు మానవులు ఫూనుకొనవలసిన పుణ్యదినమిది. ఇదే మానవుని ప్రథమ కర్తవ్యము.

కర్త అనే పదము చాలా చిన్నది. ఆ పదముయొక్క అర్థము అపారము, అనంతము. అది నిరంతరమూ విరామరహితమై పారుచున్న మహాప్రవాహము. దాని ఆది, అంతములను చెప్పుటకు ఎవరికీ శక్యము కాదు. కర్త అనగా పనిచేయడము.

పనిచేయకుండా ఉండుటకూడా ఒక పనియే! ఒక వ్యక్తి దగ్గరకు వెళ్ళి, “అయ్యా, ఏం పని చేస్తున్నావు?” అని అడిగితే, అతడు “ఏ పని చేయక ఊరక ఉంటున్నాను” అని జవాబు ఇస్తాడు. అట్లు ఉండడముకూడా ఒక పనియే. బాహ్యంద్రియములద్వారా, కర్మంద్రియములద్వారా కర్మములను ఆచరించుచున్నట్లు అనుకుంటున్నామేకాని, అవి తమంతట తామే తమ ఇష్టమును పురస్కరించుకొని అట్టి పనులను చేయుచున్నవా, లేక ఇంకేదో ఒక ప్రేరేషణ వలన, ప్రోధ్వలమువలన చేయుచున్నవా అని మనము ఆలోచించటము లేదు. బాహ్యంద్రియములు పనిచేయవలెనన్న మానసిక సంకల్పము అవసరము. ఆ సంకల్పముకూడా స్వతస్సిధ్వమగా ఏర్పడుచున్నదా? లేదు. బుద్ధియొక్క ప్రేరణ వలనే మనస్సు సంకల్పించును. బుద్ధి ఒక సర్వాధికారిగా సర్వశక్తితో పని చేయుచున్నదా అని విచారణ సలుపవలెను.

పొలమును చక్కగా దున్ని దానిలో విత్తనములను నాటి, నీరు పోసి, ఎరువు నందించి, క్రిమికీటకాదులను నాశనము చేసి, కంచె కట్టి కాపాడి పోషించి కర్మకులు తగిన నిత్యకృత్య కర్మలను తప్పక శత్రుతో నెరవేర్చిననూ అతివ్యప్తివలననో, అనావ్యప్తి వలననో, కాలువలో నీరు రాకపోయిననో పంట చేతికి చిక్కకుండాపోవును కదా! ఈనాడు కృత్రిమమైన ప్రయోగముల నాశయించి, మేఘములనుంచి వర్షము కురిపించుట సాధ్యమైననూ అట్లు తెప్పించిన వాన మన పొలముమైన పడుననే

నమ్మకమేమి? కాబట్టి దైవానుగ్రహము లేక పురుష ప్రయత్నము ఏమాత్రము ఫలించడు అనేది సత్యము. ఒకడు తన పంటకు ఆ దినమే వర్షము లభించాలి అని దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తాడు. రెండవ వ్యక్తి, “స్వామీ, నేనోక మంగళకార్యమును ఆచరిస్తున్నాను, కాబట్టి రెండు, మూడు దినములవరకు వర్షం రాకుండా కాపాడు” అని ప్రార్థిస్తాడు. ఇద్దరూ భక్తులే. ఇరువురి అభీష్టములను నెరవేర్చాలి. ఇద్దరినీ సంతృప్తిపరచాలి. ఇది ఎట్లా సాధ్యం? ఈవిధముగా భక్తులు భగవంతునికూడా ఇరుకులో పెడుతూంటారు.

ఎట్లి ప్రార్థనకు భగవంతుడు ప్రసన్నడవుతాడు?

ఒక రాజు తన రాజ్యమునంతా తన పరిపాలనలోనే పెట్టుకుంటాడు. అన్ని అధికారములనూ తన హస్తములందే ఉంచుకుంటాడు. పరిపాలన చక్కగా నెరవేర్చుటకు కొన్ని నిబంధనలను నియమిస్తాడు. అట్టి నిబంధనలను అతిక్రమించుటకు తనకుకూడా ఇష్టముండడు. అనిత్యమైన ఈ లోకవ్యవహారమునందు అట్టి నిర్వంధములు ఉన్నట్లుగా పరమాత్మని పరిపాలనయందుకూడా కొన్ని ధర్మములు లేకపోలేదు. మానవుని ప్రార్థనలు నేరుగా భగవంతుని దగ్గరకు వెళ్ళే బదులు, ఏయే డిపార్ట్మెంట్లకు పోవాలి అనే కొన్ని నిబంధనలు ఉంటాయి. పోలీసుశాఖ, రెవెన్యూశాఖ, ఆఫోర్శాఖ మొదలగు శాఖలు ప్రభుత్వములో ఉన్నట్లే, భగవంతుని పరిపాలనలో కూడా కొన్ని శాఖలు ఉన్నాయి. మీ ప్రార్థనలు ఏ విషయమునకు సంబంధించినవో ఆ విషయము పరిశీలించు శాఖకు మాత్రమే వెళ్ళును. అన్నీ భగవంతుని దగ్గరకు పోవు, నేరుగా భగవంతుని దగ్గరకు పోయి, భగవంతుని అనుగ్రహమునకు పొత్తులు కావలెనన్న, అట్టి ప్రార్థనలలో పవిత్ర భావము నిండియుండాలి. ముఖ్యముగా వాటిలో మూడు గుణములు శోభించాలి.

2 మొదటిది స్వార్థరాహిత్యము, రెండవది విశాలప్రేమ,

మూడవది లోకకల్యాణముకొరకు ఆవేదన. ఇవి లేకుండా మీరు చేసే ఏ ప్రార్థనలనూ భగవంతుడు గమనించడు. మానవుడు ఇట్టి భగవత్తత్త్వమును గ్రహించక, పైన అడ్డసు వేరు, లోని విషయము వేరు అనేరీతిగా ప్రార్థిస్తున్నాడు. స్వార్థరహితమైన కోరికలు మనస్సులో ఆవిర్భవించాలి; దానికి మానవునిలోని అహంకారం నశించాలి. విశ్వప్రేమ, లోకకల్యాణ పిపాస మనస్సును ఆకర్షించవలెనన్న మానవుడు అంతర్యామియైన పరమాత్మని తెలుసుకొనవలెను.

భారతదేశము తరతరములనుండి ఆధ్యాత్మిక తత్త్వ ప్రబోధనలవలన అన్ని దేశములకు నేతృత్వమును వహించుచూ, తాను సుస్థిర శాంతి సంతోష భద్రతలను అనుభవించుచూ, నాటికీ నేటికీ “లోకాస్పుమస్తా స్పుఫినో భవంతు” అనే ఉత్తమ భావమునే ప్రధాన లక్ష్యముగా ధ్యానించుచున్నది. ఈ పవిత్ర ధ్యేయమునే నాటి ప్రభువులూ, బుములూ, మహానీయులూ పతిప్రతామతల్లులూ నిస్యార్థ త్యాగమొనరించి పోషించుచూ వచ్చారు. శివరాత్రియొక్క అంతర్ార్థము కూడ ఇదియే. అంధకారమున్నంతవరకూ, సాత్మక గుణము అభివృద్ధియగుటకు వీలులేదు; అహంకార మమకారములే అజ్ఞానాంధకారమునకు మూలకారణములు; అవి నశించిన తదుపరి, ఆధ్యాత్మిక సౌందర్యము, తేజస్సు, ప్రభావములు వికసించి ప్రకాశించును. ఇవి శివ వశీకరణము చేయును. బాహ్య అధికారము, దర్శములవలన అది జరుగదు; ధనకనక వస్తువాహనాదులవలన, పాండిత్య ప్రకటన వలన, బాహ్యసౌందర్యమువలన శివుడు ఎన్నడూ ప్రసన్నుడు కాదు. పార్వతి తన సౌందర్యమును ఆధారము చేసుకొని ఆడంబర అలంకారములద్వారా ఈశ్వరుని పొందుటకై ప్రయత్నములు చేసి, సఘలము కాకపోవటంవలన అహంకారమును నిర్మాలము చేసుకొని, తపస్సుచే శివుని మనస్సును కరిగించి

కదిలింపజేసినది; ఈశ్వరుడు మన్మథుని భస్యము గావించి అనంగుడుగాజేసి, పార్వతిని అర్థాంగిగా స్నీకరించిన పర్వదినమే ఈ శివరాత్రి.

ఏకత్వానుభవమే మోక్షం

మానవుని జీవితం క్షణభంగురము. కాబట్టి ఏ నిమిత్తమై మానవుడు వివిధ శక్తిసామర్థ్యములు గల అంతఃకరణ విశేషముతో ఆవిర్భవించినాడు అను సత్యమును గుర్తించి, అందుకు తగినట్టుగా తన దృక్పుఢమును తీర్చిదిద్దుకోవాలి. అది విస్మరించి ఆహార నిద్రాభయాదులలో పడి దుఃఖించుచున్నాడు. మోక్షము, ముక్కి, లయము అనే పదములకు అర్థము స్వవిమర్థచే తనను తాను తెలుసుకోవటమే తప్ప మరేమీ కాదు. మోక్షముంటే విడుదల అని అర్థము. దేనినుంచి విడుదల? దుఃఖమునుంచి విడుదల, శాశ్వతానంద ప్రాప్తి. జీవితమనేది ఒకస్థాయి నుంచి మరొక స్థాయికి నిర్విరామముగా ప్రయాణము చేయుటమే. ఆకలి బాధ ఒక స్థాయి, అన్నము భుజించిన తరువాత కలిగే తృప్తి అనేది మరొక స్థాయి! జ్ఞారబాధ ఒకస్థాయి, మందు తీసుకొన్న తరువాత దాని నివారణ మరొక స్థాయి. ఇప్పుడ్నీ తాత్కాలికము. ఇట్టి నిరంతర పరివర్తననుంచి విడుదల పొంది, చలించని, కరగని, కదలని, శాశ్వత అనంద స్థాయిని పొందడమే మోక్షము. కృత్రిమ జీవితమును దాటి సత్యజీవితములో ప్రవేశించిన భిన్నత్వముండడు; ఏకత్వమే అనుభవమగును. తనకూ మరొక మానవునకూ మధ్యసున్న సన్నిహిత సంబంధమును గుర్తింపలేని పరిస్థితి ఈనాడు ప్రబలమైనది కాబట్టియే లోకమందు అశాంతి వ్యాపించినది. మానవుల మధ్యగల సన్నిహిత సంబంధమును గుర్తించాలి. అప్పడే హృదయమందు వివేకము, విశాల ప్రేమ, విశ్వేశ్వరుని తత్త్వము ఇవి మూడూ దృఢముగా నిలిచి, సృష్టముగా ప్రకాశించును. ఈ సద్గావములు హృదయమందు హత్తుకొనే

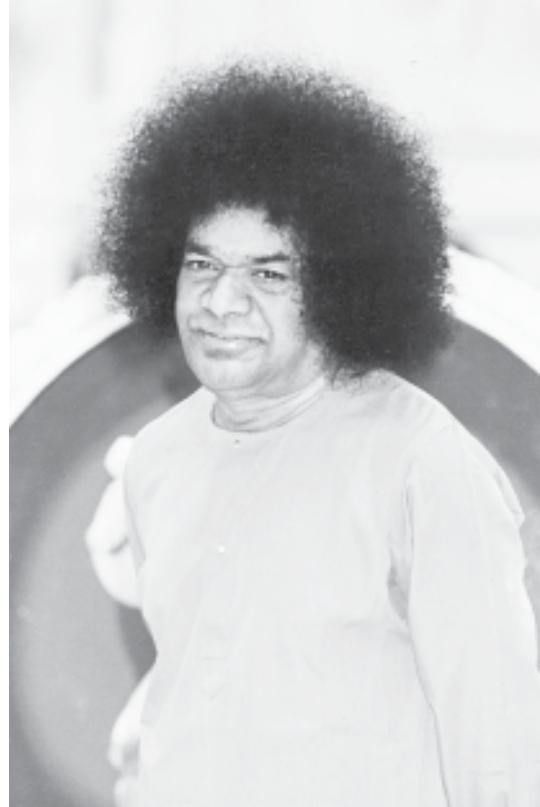
నిమిత్తము త్యాగదీక్ష ననుసరించాలి. బహిఃసాధనగా ఆలుబిడ్డలను, దృశ్యకల్పిత జగత్తును కాదు; అంతఃసాధనగా వాంఘలను త్యాగము చేయాలి. వాంఘలే వేర్పు; ధనకనకాదులు కొమ్మలు రెమ్మలు మాత్రమే. వాంఘలవలన కామము పెరుగును. కామమువలన సత్కర్మలు నిర్మాలమగును, పశుత్వము దానవత్వము అనే హీనస్థితులకు కొనిపోవును. దీనివలనే “కామం కర్మ నాశనం” అని పెద్దలు చెప్పుదురు. కామించినది సిద్ధించకపోతే క్రోధము సహజమే. క్రోధము పాపమునకు ధూపము! క్రోధమువలన వివేకములేని అంధుడవుతాడు మానవుడు. “క్రోధం జ్ఞాన నాశనం” అట్లనే, మరొక నరకద్వారమైన లోభమువలన, భక్తిభావము నశించును. ఈ మూడు దుర్భణములూ వ్యక్తి జీవితమునాశ్రయించుకొని అభివృద్ధి పొందును. అయితే, భావమందు, పలుకులయందు, పనులయందు, సమష్టితత్త్వమును పురస్కరించుకొని, సమాజ సేవా కైంకర్యమందు మనోవాక్యములను అంకితం చేసిన, ఇవి త్వరలోనే దూరమగును.

అన్ని జీవులూ ఒక్క పరమాత్మని సంకల్పముచే పుట్టి, ఆయన కరుణవలన పెరిగి, ఆయన జగన్నాటక మందు పాత్రులు పహించి కృతార్థులగుచున్నవి అని తెలుసుకొన్న తరువాత, ఒకరివలన మరొకరికి ఏమాత్రమూ బాధ ఉండడు. అట్టివారినుంచి స్వార్థరహిత తలంపులే, ప్రేమపూర్ణ కార్యములే బయలుదేరును. చీమలోనూ బ్రిహ్మలోనూ ఒక పరమాత్మ తత్త్వము ప్రవహించి ప్రకాశించుచున్నదని త్యాగరాజు పాడినాడు. చిన్న చీమకు ఎక్కడైనా ఒక బెల్లపు ముక్క కనిపించిన, దానిని స్వార్థంతో తానే తినక బంధుమిత్రులందరినే తీసుకొనివచ్చి, సంతోషంగా అందరితో కలిసి ఆరగించును. నాలుగు మెతుకులు కంటికి కనపడిన తక్కణమే కాకి “కావ్, కావ్, కావ్” అని కేకవేసి తన బంధుమిత్రులను పిలిచి వాటితో

కలిసి ఆరగించును. మానవుడు మాత్రము ఈనాడు చీమలకంటే కాకులకంటే హీనమై స్వార్థంలో మనిగినాడు. త్యాగములేదు; విశాలబుద్ధిలేదు. కాకిలోని చీమలోని శివతత్త్వమును గుర్తించి, వాటి నుంచికూడ మంచి ఉపదేశమును తీసుకొని జీవితమును సంస్కరించుకోవాలి.

మానవ జన్మ విజీఫ్ఱత

“జంతూనాం నరజన్మ దుర్భం” సరే! దేనివలన? జంతువులకు లేని ఒక పెద్ద గుణం మానవునకున్నది. దానివల్లనే తాను తనలోని దివ్యతత్త్వమును అందుకొని, దానిని ప్రకాశింపజేయిలున్నది. జంతువులు క్రూరముగనే పుట్టును, క్రూరముగనే జీవించి చచ్చును. సర్వస్వాళ్ళో మరెవ్వరో భయపెట్టి, బెదిరించి కొన్ని అభ్యాసములను నేర్చించిననూ, ఆ క్రూరత్తము గుప్తముగా అణగియుండి, సమయ సందర్భమునుబట్టి అవి బయటికి రాక తప్పదు! అయితే మానవుడు అట్టుకాదు. దుర్భంములను దూరము చేసుకొని, సుగుణ పోషణచేసి, జయము పొందుటకు వీలున్నది, పొందుచున్నారుకూడ. సర్వస్వాళ్ళు పులికి ఎన్ని విద్యలు నేర్చించినా, పులిని ఎంత శాంతపరచినా, అది మాంసము తప్పించి ఇట్లి సాంబార్ తినుట మొదలు పెట్టదు. ‘మార్జాలమా! ఎలుకను చంపవద్ద’ అని ఎంత చెప్పిననూ, పిల్లి ఎలుకను చంపటం మానదు. ఎంత ప్రయత్నించినా జంతువుల దుర్భంములు సహజముగా ఉండుటవలన మారప. అయితే, మానవుడు పశుతత్త్వమునుంచి మానవతత్త్వమునకూ, మానవతత్త్వమునుంచి దివ్యతత్త్వమునకు పరిణామము చెందుతాడు. గుణములను సంస్కరింపజేసుకొనుటకు మానవునికి ఎంతైనా అవకాశమున్నది. పుట్టిన దినమునుంచి చెప్పేపరకు మేకలు “మే, మే, మే” అనే చెప్పును. “మే” అంటే నాది అని అర్థము. మానవుడుకూడ జీవితమంతా ‘నావారు, నేను, నాది’

అనే ప్రాకులాడుతూంటే, మేకలకు, మానవులకూ వ్యాయామమేమి?! సేవలోనే సార్థకత నందుకోవాలి మానవులు. జనసేవయే జనార్థన సేవ. “పరోపకారార్థ మిదం శరీరం” అని గుర్తించి, అదే అత్యుత్తమ సాధన అని యువకులు నిర్ణయము చేసుకోవాలి. అప్పడే దేశపరిస్థితి, సమాజ పరిస్థితి బాగవును; వారికికూడా సుఖసంతోషములు దొరుకును. దీనుల సేవ, రోగుల సేవ, ఏదైనా ఒక నిస్సార్థసేవ చేయుటకు అందరూ తమతమ శక్తిసామర్థ్యాలనుపట్టి పూనుకోవాలి. శక్తి లోపం లేకుండా ఈ కైంకర్యమును నెరవేర్చాలి.

శివరాత్రి రోజున మీరు ఆరాధించే ఈశ్వరుడు ప్రత్యేకమైన ఏ దేవాలయములోనో లేదు. సర్వజీవుల యందూ, ఆ జీవుల దేహములనే దేవాలయములుగా చేసుకొని నివసిస్తుంటాడు. రాత్రి అంటే అంధకారము;

మీరు అజ్ఞానమనే అంధకారములో మునిగియున్నపుడు మీకు ఎల్లప్పుడూ చీకటి రాత్రియే! దానిని శివరాత్రిగా మార్పుకున్నప్పుడు మంగళకరమైన జ్యేతి మీ అంతరంగమునందు సదా సర్వత్రా వెలుగును. మీ జీవితమయొక్క ప్రతి క్షణమూ అపుడు ప్రకాశవంత మగును. “తమసోమా జ్యేతిర్గమయ” అనే ప్రార్థనను ఈశ్వరుడు అంగీకరించి ఆశీర్వదిస్తాడు.

మహోరామభక్తుడైన గాంధి ‘సబ్ కో సన్మతి దే భగవాన్’ అని పవిత్ర హృదయముతో ప్రార్థన సలిపినాడు. మీరుకూడా ఈ రాత్రంతా ప్రేమభావంతో విశాలమైన హృదయంతో భజన చేయండి. శివరాత్రి పర్వదినమందు ఉపవాసము, జాగరణ రెండూ చాలా ముఖ్యము. పేకాటలాడుతూ, సినిమాలు చూచుచూ రాత్రి గడిపి, జాగరణ చేసినామంటే అది హోస్యాస్పద మగును. మూడు, నాలుగు సినిమాలు చూచుటకన్న, ఈ దినమున ఆకలితో అల్లాడువారి పొట్టినిండా ఆహోరమందించిన ఎంతో సంతోషమును, సంతృప్తిని పొందగలరు. ఇదే సరైన సేవ.

అనేకత్వములోని ఏకత్వమును గుర్తించుటయే, ఆధ్యాత్మికముయొక్క తత్త్వము. ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధలన్నీ మీరు ఈ సత్యమును అందుకొని అనుసరించి ఆశ్రయించి ఆనందపడుటకే! మానవుడు నిత్య జీవితంలో అనుక్షణమూ ‘నేను’ అనే పదమును విరివిగా ప్రయోగించును. ఆ పదముయొక్క అర్థమును తెలుసుకొనుటకు మాత్రం మానవుడు పూనుకోవటం లేదు. “నేను” అనే రెండక్కరములలో ప్రపంచమంతా జిమిదియున్నది. ‘నేను’ పోతే ప్రపంచమే ఉండదు. ‘నేను’ నిద్రలో తీనమైనపుడు, ప్రపంచమెక్కడ, తానెకడ్డ? అందరిలోనూ ఈ ‘నేను’న్నది. గణితశాస్త్ర రీత్యా ఒకటితో ఒకటి చేర్చిన రెండు, రెండుతో ఒకటి చేర్చిన మూడు; మూడుతో ఒకటి చేర్చిన 4. అయితే, “నేను”తో మరొక “నేను” చేర్చితే, రెండూ ఒకదానితో

ఒకటి చేరి, ఒకటే మిగులును, రెండు కావు. ఒక దీపం దగ్గర మరొక దీపం పెడితే ఒక ప్రకాశమే కనిపిస్తుంది. అనేకత్వము వీలుకాదు. సర్వత్ర సర్వములోనూ వికసిస్తూ ప్రకాశిస్తూ ఉండే విశాలతత్త్వమే “నేను”. అది ఆద్యంతరహితమైనది; దానినే “భూమా”, అని, “బ్రహ్మము” అని వర్ణించారు, మహార్షులు.

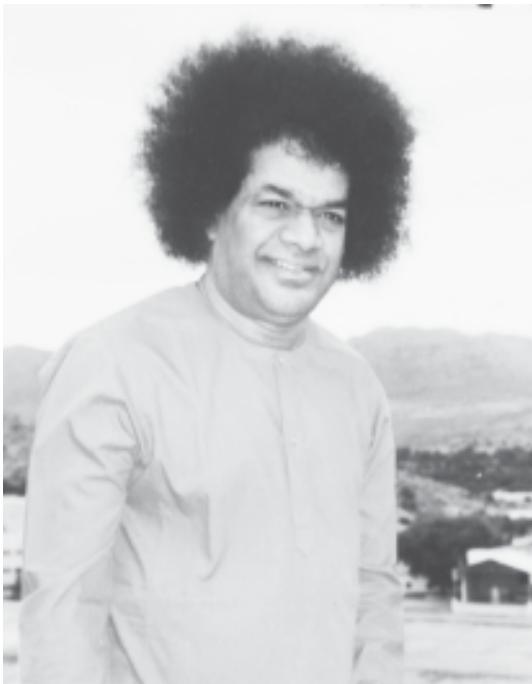
మానవుడు శాంతిస్వరూపుడే! ఎందుకన్న, ఆత్మ శాంతిస్వరూపము, దానికి కామక్రోధాదులు లేవు, భయము లేదు. రెండవది యుండినకదా భయము! “ఏకమేవాద్వితీయం ఆత్మ” అది అభయ స్వరూపము, శాంతియే దాని నిజస్వభావము. “రసోవై సః” కాబట్టి దానికి ఎన్నడూ నీరసము లేదు. పులికి పుట్టినది మేక అగునా? రసస్వరూపుడైన పరమాత్మని అంశములు కనుక మానవులకూడా రసస్వరూపులే, అమృత పుత్రులే! అగ్నిసుంచి బయలుదేరిన విస్మయింగములు అగ్నివలె ప్రకాశించును. దీనిని పురస్కరించుకొనే, “దేహో దేవాలయః ప్రోక్తో...” అంటారు; దేవుడు నివసించే గుడి ఈ దేహము. దేవుని నిమిత్తమై దేవాలయము అన్నట్లు, ఆత్మ నిమిత్తమై ఈ దేహమును పోషించుకోవాలి. ఆత్మానుభూతి కలిగేంతవరకూ దేహమును ఆలక్ష్యము చేయకూడదు. మనోనిగ్రహము లేక, ఆత్మానుభూతి కలుగదు. శివరాత్రియొక్క దివ్య సందేశమిది. “చంద్రమా మనసో జాతః” మనస్తత్వము కృష్ణపక్షమందు దినదినానికి క్షీణించి, చతుర్దశినాడు చంద్రునియొక్క (మనస్సుయొక్క) 16 కళలలో ఒక కళ మాత్రమే శేషించియుండును. మన సాధన ఫలించే దినము దగ్గరకు వచ్చినదని సంతృప్తి సంతోషములతో ఈ దినము ఇంకా ఎక్కువ శ్రద్ధాభక్తులతో ఉత్సాహంతో ఉల్లాసంతో భగవత్ చింతన, ఇంద్రియ నిగ్రహములకు పూనుకోండి. మీలోని ఆత్మతత్త్వము మీకు గుర్తు అగును. అదే సాక్షాత్కారము.

(1977 శివరాత్రి దివ్యపన్యాసమునుండి)

ఆరీగ్నపుదాయ శ్రీ సత్యసాయ

(28వ భాగం)

డా॥ కె.వి. కృష్ణకుమారి

“సర్వకర్మాణి మనసా సంస్కారాస్తే సుఖం వశి
నవద్వారే పురే దేహే నైవ కుర్వ స్వకారయన్”

జీవితమును ఆనందమయముగా మార్చుకోవాలటే,
ప్రాప్తధమముగా మానవుడు తన ఇంద్రియములను
స్వాధీనపరచుకోవాలి. ‘వశి’ అన్న పదానికి అర్థం ఇదియే.
ఇంద్రియములను పశపరచుకోలేనప్పుడు జగత్తుంతటినీ
పశపరచుకున్నప్పటికి ప్రయోజనం లేదు. పూర్త సుఖమనేది
ఇంద్రియనిగ్రహులకు మాత్రమే లభిస్తుంది.

మానవ శరీరమున నవద్వారములు ఉన్నాయి.
కంటిద్వారములు, చెవులు, ముక్క, నోరు, మూత్ర,
మలద్వారములు కలసి తొమ్మిది ద్వారములు. పదవ
ద్వారము స్వర్ఘద్వారము. ఇది శరీరమంతయు

వ్యాపించియున్నది. పూర్వ కాలమున గొప్పగొప్ప
నగరములకు అనేక ద్వారములుండేవి. ఆ నగరములోని
రాజు సురక్షితంగా ఉండుటకు ఇవి అన్నివిధములుగా
రక్షణను కల్పించేవి. అట్టే, నవద్వారపురమైన దేహమునకు
రాజైన జీవుడు ఇంద్రియ నిగ్రహమును కలిగియున్నప్పుడు
మాత్రమే సుఖముగా ఉండగలడు. లేనిచో జీవున కెల్లప్పుడు
అశాంతియే (శత్రువులాక్రమించిన ద్వారములు గల
పట్టణమునందలి రాజుకువలె) ఇది గీతాకృష్ణని ఉపాచ.

“మీరు ఎన్నో పవిత్రమైన గ్రంథాలను పరించారు.
ఎన్నో పవిత్రమైన విషయాలను శ్రవణం చేశారు.
ఎన్నో పవిత్రమైన దర్శనాలను చేసుకున్నారు.
కానీ, ఏమి ప్రయోజనం? సంగదోషముచేతా,
అహార విహారములచేతా, మీలో పవిత్రమైన
భావాలన్నీ అట్టడుగున పడిపోతున్నాయి. మీ
అహార విహారాదులు సరైనవిగా ఉన్నప్పుడే మీరు
మానవతా గుణములను సంరక్షించుకోవడానికి
వీలవుతుంది. నేనెప్పుడూ చెప్పునే ఉంటాను. ‘పుడ్
ఎలాంటిదో హెడ్ అలాంటిది. ‘హెడ్’కు
తగినట్లుగా ‘గాడ్’ ఉంటాడు. ఈ మూడింటి
అనుబంధాన్ని మీరు చక్కగా గుర్తుంచుకోవాలి.”

సంగదోషం, అహార దోషంగురించి ప్రస్తావిస్తూ ఈ
దోషాలు మహానీయులను కూడా ఏవిధంగా పతనావస్థకు
తీసుకు వెడతాయో ఉదాహరిస్తూ, శ్రీ సాయికృష్ణుడు ద్వారపర
యుగంలోకి మనలను తీసుకు వెళ్ళారోక్క క్షణం.

అంపశయ్యపై ఉన్న భీష్మాచార్యుడిని పాండవులకు
ధర్మపదేశం చెయ్యవలసిందిగా శ్రీకృష్ణుడు ఆదేశించి
నప్పుడు ద్రౌపది పక్కన నవ్వింది. వినిష్టుంగా వింటున్న
పాండవులు తెల్లబోయారు. ‘దుష్టులూ దుర్మాగ్నులూ అయిన

కౌరవులకు ఉపదేశించకుండా ధర్మమూర్తులైన నా పతులకు ధర్మపదేశం చెయ్యడమేమిటని ప్రశ్నించింది. అందుకు సమాధానంగా, “ఇంతకాలమూ కౌరవులు పెట్టిన తిండి తింటూ, వారికి సన్నిహితంగా ఉండడంవలన నా రక్తము కలుపితమైపోయింది. నా మనస్సు మాలిన్యమైపోయింది. కనుకనే, వారికి బుద్ధి చెప్పలేకపోయాను. ఐతే, నా అద్భుతము కొద్ది అర్జునుని బాణములు నా శరీరమును తూట్లుపొడవడముచేత కలుపిత రక్తమంతా కారిపోయి, ఇప్పుడు నాలో ఉన్న ధర్మాలు బయటికి పస్తున్నాయి” అని సమాధానమిచ్చాడు.

కనుకనే, ఎలాంటి ఆహారం తీసుకుంటారో, ఎలాంటివారితో సన్నిహితంగా ఉంటారో వాటి ప్రభావం మానసిక శరీరారోగ్యాలమైన తీవ్రంగా ఉంటుందని సాయికృష్ణుడు నొక్కిపుక్కాణిస్తారు. దుష్టభావాలూ, అవాంచితమైన చింతలూ, మన ఆరోగ్యాలను దెబ్బతీస్తాయని, మానసిక ప్రశాంతతతో సంపూర్ణారోగ్యాన్ని సొంతం చేసుకోవాలని ఉద్బేధిస్తూ....

“దేహమనే దేవాలయానికి మనస్సు సింహాసనంగానూ ఇంద్రియాలూ కిటికీలుగానూ ఉన్నాయి. అందులోకి ఎవరిని ప్రవేశపెట్టాలి? ఎవరిని ప్రవేశపెట్టుకూడదు? అని చక్కగా పరిశీలన చేసుకోవాలి. “నశేయా నియమం వినా” దేనికైనా ఒక నియమం ఉండాలి. ఎవరు పడితే వారితో మీరు స్నేహం చెయ్యుకూడదు, సంభాషించకూడదు. ఐతే, “అద్వేషా సర్వభూతానాం” ఎవ్వరినీ మీరు ద్వేషించకూడదు. హద్దుమీరిన ప్రేమను ప్రదర్శించకూడదు. పరిమితమైన పరిచయాలనే పెంచుకోవాలి.”

మనస్సును అల్లకల్లోలం చేసే ప్రక్రియలకు స్ఫురి చెప్పి, మానసిక ప్రశాంతతద్వారా అంతర్యామిని స్థారించు మంటారు, స్మామి. మనసును నియంత్రించుకోలేకపోవడం, త్రమశిక్షణ రాహిత్యంతో మితిమీరిన కోరికలతో పెడదారులు పట్టడం, కోరికలు తీరక నిరాశా నిస్పుహలకు లోనుకావడం, పరిసరాల ప్రభావాలవలనా దుస్సాంగత్యాల

వలనా, అనేక దురలవాట్లకు బానిసలు కావడం, తీవ్రమైన మానసిక ఒత్తిళ్ళకు లోనై డిప్రెషన్కు గురికావడం, క్షణికావేశంతో ఆత్మాహృతిదాకా వెళ్ళడం సర్వసాధారణమైపోయింది. మానసిక ఒత్తిడి తీవ్రతర మైనపుడు మెదడులో అవాంచిత మార్పులు సంభవించి, అనేక విషాద పరిణామాలను ఎదుర్కొపలసివస్తోంది. హర్షోస్సు అధికంగా ఉత్సత్తు కావడంవలన గుండెపోటుకు లోనుకావలసివస్తోంది. నిద్రలేమి, సరైన విభ్రాంతి లేకపోవడం, ఆహార విహోరాదులలో నిరక్ష్యం, మానవుల పాలిటి శాపాలుగా పరిణమిస్తున్నాయి. మానసిక చికిత్సాలయాలు కూడా ఎక్కువైపోతున్నాయి. అధ్యాత్మికత లోపించడమే ఇందుకు కారణం. భగవానుడు ‘హృదయవాసి’ అను సత్యాన్ని గుర్తించకపోవడమే ఇందుకు తార్యాంం. భగవంతుణ్ణి ఆశ్రయించవలసినవారు వైద్యులను ఆశ్రయిస్తున్నారు. భగవత్ తత్త్వాన్ని గ్రోలవలసినవారు ఔషధ, మద్యపాన సేవనంలో మనిగిపోతున్నారు. గతి తప్పి, మతి తప్పి పతనపు అంచున పయనిస్తున్న తన విద్ధలకోసం అనుక్కణం తపిస్తూనే ఉంటారు, స్వామి.

“మద్యపానం, ధూమపానం, మాంసభక్షణా ఈ మూడింటినీ త్యజిస్తామని ప్రతిజ్ఞ చెయ్యండి. ఈ దురభ్యసములవలన అనేక దుర్గణాలతోబాటు భయంకరమైన రోగాలకూడా సంక్రమిస్తున్నాయి. ఈ విషయం చాలామందికి తెలియదు. ఒకతూరి పొగ పీల్చి దానిని తెల్లని బట్టమైన ఊదితే అది పచ్చగా మారిపోతుంది. అదే కేసుక్కి మూలకారణం. రెండవది మద్యపానము. ఇది మహా భయంకర పిశాచము. ఇది మానవుని ఉన్నతునిగా మారుస్తుంది. మద్యపానము చేసినవాడు తానేమి మాటల్లాడుతున్నాడో తనకే తెలియదు. ఇది శరీర ఆరోగ్యానికి మహమ్మారి లాంటిది. మూడవది మాంస భక్షణము. ఇది కూడా చాలా చెడ్డది. రక్త మాంసాలతో కూడిన ఈ దేహానికి తిరిగి మాంసము నెందుకు పెట్టడం? ఈ శరీరమునకు పవిత్రమైన ఆహారమునే అందించాలి. సత్యంకల్పములకూ, సత్యర్థులకూ

పవిత్రమైన ఆహారము అత్యవసరము. అంతేకాదు. మన దృష్టికూడను పవిత్రముగా ఉండాలి. ఎవ్వరినీ చెడ్డదృష్టితో చూడవద్దు. చెడ్డ విషయాలు వినవద్దు. చెడ్డ పనులు చెయ్యవద్దు. అలా ఉంటే అంతకుమించిన పవిత్రత మరొకటి ఉండదు. భగవంతుని నిలయంగా ఉండవలసిన శరీరాన్ని మలినపు కొంపగా మార్చుకోవద్దు.”

సమస్త సృష్టి సత్యమునందే ఆవిర్భవిస్తుందనీ, తిరిగి సత్యమునందే లయమైపోతుంది కనుక, నియమ నిష్పత్తితో సత్యస్వరూపుని హృదయంలో ఆవిష్కృతం చేసుకొమ్మంటారు, స్వామి.

“హృదయమనగా దేహంలో ఎడమవైపున ఉండే గుండె కాదు. గుండె ఫిజికల్ హోర్ట్. హృదయం స్విరిచువల్ హోర్ట్. ఇది దేహములో కుడివైపున ఉంటుంది. దయతో కూడినదే హృదయం. కాబట్టి, హృదయాన్ని దయతో నింపుకోవాలి. “పరోపకారార్థ మిదం శరీరం” దేహమును పరోపకారార్థమే వినియోగించుకోవాలి. ఆరోగ్య వంతమైన దేహము కలవారు అనారోగ్యంతో వీడింపబడుతున్నవారికి తగిన సేవలు చెయ్యాలి. ఈ ప్రపంచంలో మీరు అనుభవించేదంతా మీ తలంపులు, మీ చర్యలయొక్క రిఫ్లెక్షన్, రియాక్షన్, రీసోండ్లో. ఈ ప్రపంచం ఒక ఆసుపత్రి వంటిది.

అందులో అందరూ శారీరక మానసిక సంబంధమైన అనేక వ్యాధులతో బాధ పడుతున్నారు. వీటన్నిటికి దైవచింతనే పరమాపథం.”

కోరికలనే మహామ్యారివలననే మానవుని మనస్సు కాలుష్యమై, శరీరము రోగ భూయిష్టమవుతూందంటారు, భగవాన్.

“మానవునికి కోరికలు ఉండవలసిందే. కానీ, మితిమీరిన కోరికలే హృదయాన్ని మాలిన్య పరుస్తున్నాయి. మన దేహము, ఇంద్రియాలన్నీ కొన్ని పరిమితులతో కూడి ఉన్నాయి. ఉండాహరణకు, టెంపరేచర్గానీ, బ్లాడ్ప్రెపర్కానీ పరిమితులను దాటితే, ఆరోగ్యం చెడిపోతుంది. అలాగే ఆహార విహోరాలను అదుపులో పెట్టుకోవాలి. తినడానికి తిండి, ఉండడానికి ఇల్లు, కట్టడానికి బట్ట, తగినంత ఉంటే చాలు. దురాశ మంచిది కాదు. దేహారోగ్యం కాపాడుకోవడానికి, తగినంత ఆహారం మాత్రమే తీసుకోవాలిగానీ మితిమీరి భుజించకూడదు.”

ఏ విషయమైనా మితిమీరితే అది అనర్థహేతువు. అనారోగ్యహేతువు. స్వామి పొచ్చరికలలో ఒక్కడానినైనా ఆచరించాం. ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకుండాం. ♦♦♦

చేయదగిన సత్కర్మలు

శ్లో॥ ప్రాణాయామైర్ధహే దీర్ఘోషాన్ ధారణాభ్యాస కిళ్ళిషం

ప్రత్యాహరీణ సంసారాన్ ధ్యానేనానీశ్వరాన్ గుణాన్

ప్రాణాయామముచేత ఇంద్రియ దోషాలను, పరమాత్మయందు మనసు నిలుపుటచే పాపమును, ఇంద్రియ నిగ్రహముచే విషయ సంబంధములను, ధ్యానముచే కామక్రోధాది ఆసురీ గుణములను నశింపజేయవలెను.

(సూక్తి ముక్తావళి)

కవీనాం కవిః (19)

న ద్వాతీయం

చీమలకొండ జయశాస్త్రి

“ఇది ఘటం బిది పటం బిది గృహ మ్యాది కుడ్య
మిది అరజ్యము శైల మిదియటంచు
ఇది భూమి యిది జలం బితడు వైశ్వాసరుం
డిది గాలి ఆకసం బిదియటంచు
ఇతడు దివాకరుం డితడు నిశాకరుం
డివి తారలు గ్రహంబు లివియటంచు
ఇవి అచేతనములో ఇవి చేతనములంచు
అత డీత డిత దాతడేయటంచు
అరయ నాకంటె భిన్నంబులై జడంబు
లైన బాహ్యపదార్థ సహితములైలు
సాధనలు లేక ఎత్తిగెడి సాక్షినముచు
నేను చిద్రూపుడంచును నెరుగరయ్య!”

భగవాన్ శ్రీ శ్రీ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు ఈ పద్యములో దైవతములో అద్వైతమును చూడండి తప్ప అద్వైతమును దైవతముగా చేసుకుని భ్రమలకు,

బాధలకు లోసుకాకండి అని మనకు చక్కటి సందేశమును ప్రేమతో అందిస్తున్నారు.

“ఇది ఘటంబిది పటంబిది గృహ మ్యాది కుడ్యమిది అరజ్యము శైలమిది యటంచు” ఇది కుండ, ఇది పటము, ఇది ఇల్లు, ఇది గోడ, ఇది అరజ్యము, ఇది కొండ అంటూ పూర్తి వైవిధ్యమున్న వస్తుసమూహముతో భగవాన్ ఈ పద్యమును ప్రారంభించారు. కుండకి కొండకి సంబంధమేమిటి? పటానికి, ఇంటికి, గోడకి, అడవికి ఏమిటి సంబంధము? మన కంటికి వివిధ రకములుగా కనబడే ఈ వస్తు సమూహాలను వివిధ భావములతో చూడకుండా ఒకే భావముతో చూడాలంటే ఎలా సాధ్యమవుతుంది? మన చుట్టూ నిత్యం చూస్తూండే పదార్థముల యందు అద్వైత భావం అలవర్షకోవాలంటే సామాన్య విషయం కాదు. మరి అసాధ్య అసామాన్య విషయాలను సుసాధ్యముగానూ, అతి సామాన్య విషయములుగానూ చూడుమని మన భగవాన్ ఎందుకు చెబుతున్నారు? అంటే ఖచ్చితముగా సుసాధ్యమేనన్న విషయము రూఢి అవుతూంది. అయితే, ప్రతి విషయము వెనుక ఒక అర్థము, అంతరార్థము ఉండితీరుతాయి. ఆ విషయమును గ్రహిస్తే మనకు అన్ని అనుమానాలు పటాపంచలవుతాయి. ఇక్కడ మనకు తెలిసిన ఉదాహరణలతో స్యామి చెప్పినవాటిలోని అంతరార్థం గ్రహించడానికి ప్రయత్నిద్దాం. మనము గణితములో వివిధ సంఖ్యల సమూహాలతో కూడిన సమస్యను

పరిషురిస్తున్నప్పుడు వాటిలోనున్న Common factor (కామన్ ఫేక్టర్ లేక సామాన్యంశము) ను వెతుకుతాము. ఆ ‘కామన్ ఫేక్టర్’ తెలియగానే ఆ సమస్యయొక్క పరిష్ఠారం దొరుకుతుంది. అదేవిధముగా మన చుట్టూ ఉన్న ఈ సృష్టిలో దాగియున్న ‘కామన్ ఫేక్టర్’ను గుర్తించలేకపోవడమువలననే మనము ఈ భ్రమలకు, భేదములకు, బాధలకు గురియవుతున్నాము.

సరే! ప్రకృతిలోనున్న ఆ ‘కామన్ ఫేక్టర్’ ఏమిటి? అని ముందు లౌకికంగా ఆలోచిద్దాం. తరువాత ఆధ్యాత్మిక అర్థమును తెలుసుకుండాం. స్వామి ఉదాహరణగా కుండ, కొండ, పటము, గోడ అంటూ చెప్పినవాటినిగురించి ఆలోచిస్తే, ఇవనీ ఎక్కడనుండి వచ్చాయని ఆలోచిస్తే, ప్రకృతిలోని వదార్థములనుండి అని వెంటనే సమాధానము వస్తుంది. ఈ ప్రకృతి ఎక్కడిది? పరమాత్మ సృష్టి తప్ప వేరుకాదు అని ఆధ్యాత్మిక భావము కల్గినవారమంతా ఒప్పుకుంటాము. అంటే, ఈ కంటికి కనబడే ప్రతీది భగవత్ సృష్టి తప్ప వేరుకాదన్నది కాదనలేని సత్యం! అంటే, అన్నిటియందున్న ‘కామన్ ఫేక్టర్’ భగవంతుడు తప్ప అన్యము లేదు. ఈ భావము స్థిరపడితే భిన్నత్వమే కనబడదు. మిగిలేదంతా ఏకత్వభావమే! అంకెలలో ఉన్నది ‘ఒకటి’ (1) మాత్రమే! లక్షకుగానీ, కోటికిగాని విలువ వాటిలో ఉన్న సున్నలకుకాదు; వాటి మొదట ఉన్న ఆ ఒకటివల్లనే! ఆ ఒకటి లేకున్న అంతా సున్నయే! అంటే ఉన్నది ‘ఒకటి’ మాత్రమే! ఆ ‘ఒకటి’ లేకుంటే అంకెలే లేవని భగవాన్ చెబుతుంటారు. అదేవిధముగా ఉన్నది ‘సృష్టికారుడు’ తప్ప సృష్టివేరుగా లేదు. సృష్టికారుడు లేకుంటే సృష్టిలేదు. అందరమూ ఆ సృష్టికారునివలననే ఇక్కడ ఉన్నాము. అంటే అందరికీ, అన్నిటికీ ‘కామన్ ఫేక్టర్’ లేదా మూలాధారమైనదీ ఆ ‘సృష్టికారుడు’ తప్ప అన్యములేదనే భావన బలపడితే అంతా అద్వైతమే! అద్వైత భావన సర్వత్రా నిస్వార్థప్రేమను పెంపొందిస్తుంది. అనందమును కల్గిస్తుంది. దైవతభావము సర్వత్రా దురభిమానమును పెంచుతుంది, దైషమును కల్గిస్తుంది. దుఃఖమును మిగుల్చుతుంది.

‘ఇది భూమి యిది జలంబితడు...’ పంచభూతాల

3 గురించి చెబుతున్నారు స్వామి. పంచభూతాలు కలిస్తే

కనబడేది మనచుట్టూ ఉన్న సృష్టియే! ఈ పంచభూతాలు కూడ ఒకదానిలో ఒకటి అమర్చినట్టుగా ఉన్నాయి. జీవులయొక్క దేహములు ఈ పంచభూతముల మిళితముతోనే ఏర్పడినవి. శరీరము పృథ్వీతత్వమును కల్గియంటుంది. భూమిలో ఏ ఖనిజములు, లవణములు, నీరు ఉన్నవో అవే మన శరీరములోకూడ నిండి ఉన్నాయి. మన కడుపులో ‘జరరాగ్ని’ రూపములో అగ్నిని అమర్చి మనం తినే ఆహారమును జీర్ణం చేసే వ్యవస్థను అమర్చారు, భగవాన్. గీతలో “అహం వైశ్వానరో భూత్వా....” అంటూ సృష్టం చేశారు. అందుకనే అగ్ని అనకుండా ‘వైశ్వానరుడు’ అంటూ ఈ పద్యములో చక్కబో పదము నుపయోగించారు. ఈ జీర్ణమైన ఆహారము స్థాలదేహము ఎదుగుదలకు ఉపయోగపడడం మాత్రమేగాక అత్యంత ముఖ్యమైన గుణత్రయమునుకూడ మనస్సుకు అందిస్తుందని భగవాన్ చెబుతారు. ఈ మనస్సుకూడ ఆకాశమువలె అనంతము. దీనికి ఒక చిరునామా ఉండదు. వాయువువలె విపరీతమైన వేగముతో చలించే లక్షణము కల్గిఉంటుంది. ఈవిధముగా భగవాన్ మనకి ఈ సృష్టిలోనున్న పంచభూతములతో బంధుత్వమేర్పరిచారు. లేకుంటే మనకు మనుగడ లేదు. ఇవనీ ఎవరిచే ఏర్పాటు జరుగుతోందన్నది ఆలోచిస్తే, ఇక్కడకూడ కామన్ ఫేక్టర్’ భగవాన్ బాటా తప్ప వేరు ఎవరు?!

“ఇతడు దివాకరుండితడు నిశాకరుండివి...” అంటూ గ్రహశిలనుగురించి చెబుతున్నారు భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి. “చంద్రమా మానసో జాతః చక్కో సూర్యో అజాయత” అన్నారు. భగవాన్ యొక్క కన్నలనుండి సూర్యుడు ఉడ్చవించాడనీ, ఇంత సృష్టముగా పురుషసూక్షములో ఉంటే, మనము ఇంకా భగవంతుడెక్కడున్నాడంటూ వెతుకుతున్నాము! ఆయన కళ్చనుండి ప్రసారమయ్యే దివ్యవెలుగుతోనే సర్వప్రాణికోటికి దైనందిన జీవితం ప్రారంభమవుతూంది. అలసిన జీవులకు విశ్రాంతిని ఇవ్వడానికి ‘స్వచ్ఛమైన’ ‘చల్లబో’ చంద్రుని కిరణాలను రాత్రి ప్రసరింపచేస్తున్నారు. ఈ చంద్రుడు ఎక్కడినుండి ఉడ్చవించాడు? భగవాన్ మనస్సునుండి అని పురుష సూక్షం సూచిస్తుంది. అంటే స్వచ్ఛమైన (నిష్పత్తపటమైన), చల్లని దయ, ప్రేమ కల్గినవారు భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి

కనుక చంద్రకిరణాలు స్వచ్ఛముగాను, చల్లగాను ఉంటాయి. మన మనస్సు నిష్పత్తముతో తోటివారితో ఎప్పుడూ ప్రేమ, దయతో ఉండగలిగిన రోజు జీవితములో అమావాస్య ప్రస్తే ఉండదు, నిత్య శోర్షమే! సూర్య చంద్రాదులను చూస్తే మనకు సృష్టిలో ఉన్న ‘కామన్ ఫేక్టర్’ ఎవరో అర్థమవుతుంది.

“ఇవి అచేతనములో ఇవి చేతనములంచు...” మనకున్న దైవత భావమును సృష్టముగా తెలియజేస్తున్నారు భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి. మనకు ఏకత్వములో అనేకత్వమును చూడడము సహజ లక్షణము. ప్రాణాలకు మాత్రమే చైతన్యముంటుందనీ, వాటికి మాత్రమే మనవలె మనోభావాలుంటాయని మనము భావిస్తాము. శ్రీ జగదీశ్ చంద్రబోన్ వృక్షాలకుకూడ మన మాదిరి స్పందనలుంటాయని పరిశోధనలు సల్పేటంతపరకూ అవి అచేతనములే అనే భావన ఉండేది. ప్రాణాలకే కాదు, ప్రాణము లేదనుకునే వస్తువులకుకూడ భావాలు, స్పందనలు ఉంటాయని తెలియజేశారు భగవాన్ ఒక సందర్భములో. ధర్మజ్యైత్రి (ముంబై)లో ఆనాడు భగవాన్ మహిశలకు పంచిపెట్టడానికి ఒక వంద చీరలు తెప్పించారు. అందులో 96 ఎంచుకొని మిగిలిన నాలుగు ప్రక్కకుపెట్టారు. ఆ కార్యక్రమము అయిన తరువాత భగవాన్ తమ గదిలోనికి వెళ్లిపోయారు. జాన్ హిస్లాప్ తదితర భక్తులు కొందరు స్వామిని అనుసరిస్తూ గదిలోనికి వెళ్లారు. వదిలి వేయబడిన నాలుగు చీరలు అక్కడ టేబుల్స్ మీద పెట్టేలో ఉన్నాయి. భగవాన్ వారితో ముచ్చబిస్తూండగా హిస్లాప్ పెట్టేనుండి నీరు కారడం గమనించి స్వామితో, “స్వామి! ఆ చీరలనుండి నీరు వస్తున్నదేమిటి?” అని ఆశ్చర్యముగా అడిగారుట. దానికి భగవాన్ ఆ చీరలు తాము భగవాన్ చేతులమీదుగా పంచబడానికి నోచుకోలేదని బాధతో కనీరు కారుస్తున్నాయని చెప్పారుట! ఇది చాలదా చేతనమైనా, అచేతనమైనా ఒకేవిధమైన స్పందనతో ఉంటాయని తెలుసుకోవడానికి. సృష్టిలో ఏకభావమే తప్ప దైవతభావములేదని మనకు తెలియజేప్పడానికి భగవాన్ ఈ ఉండాహరణను చూపించారు. అతడు వేరు, ఇతడు వేరు అనుకుంటూ ఎన్నో భావాలు ఏర్పరుచుకుంటాము. కానీ అందరము ఒకే సృష్టి అనే భావన ఏర్పడదు. మనలో దైత్య

ప్రవర్తనకు కారణం మనలో పాతుకుపోయిన దైవత భావమే!

“మనమందరమూ ఏవిధముగా ఒకటి?” అని ఆలోచించాలి. మన పరిధిలో మనకు తెలిసిన లౌకిక పరమైన ఉండాహరణను పరిశీలిద్దాం. ఇంట్లో మనము ఓ పదిమంది సంతానమున్నామనుకుండాం. వారిలో ఏ ఒక్కరికైనా ఏదైనా కష్టం కలిగితే ఊరుకుంటామా? అందరమూ కలిసికట్టగా వారిని ఆదుకుంటాం. కారణం? “వీళ్ళు నావాళ్ళు, మేము అంతా ఒక సంతానము” అనే భావన పుట్టుకతోనే కల్గుతుంది. ఎందుకని? ఒకే తల్లి ఉండరమునుండి వచ్చాముగనుక మనమంతా సహాదరుల మయ్యాము. ఇదే భావనతో ఈ సృష్టిగురించి ఆలోచిస్తే, ఈ సృష్టి ఎక్కుడినుండి వచ్చింది? ఎవరు సృష్టించారు? భగవంతుడు తప్ప వేరుకాదు అన్నది మనకు తెలుసు. అటువంటప్పుడు ఈ చేతన అచేతనములు, వారు, వీరు అందరూ ఒకే ఉండరమునుండి వచ్చినట్టేగా! ఈరకమైన భావన మనకు ఎంతో ఆనందాన్నిస్తుంది. దైవము త్రమక్రమేణ తగ్గుతుంది. క్షమ, ప్రేమ బలపడతాయి. ఈ సాధనే మనకు ముఖ్యం. అంటే మనము చూసే ప్రతి వస్తువులోని ‘కామన్ ఫేక్టర్’ ను వెతుకుపోతే, అది ఈ సృష్టి కర్తయైన భగవంతుడు తప్ప వేరెవరూకాదు అని తెలుస్తుంది.

‘అరయ నాకంటే భిన్నంబులై...’ భగవాన్ ‘అరయ’ అంటే విచారణ అని సృష్టముగా చెబుతున్నారు. అంటే అనుక్షణం విచారణ జరుపుతూంటేనే భేదములు పోయి అభేదము తెలుస్తుంది. ఉండాహరణకు ఇక్కడ ఒక విషయము గుర్తుచేసుకుండాం. ‘అరుణాచలము’ పేరు విని భక్తులుండరు. అది ఒక పెద్ద పర్వతము. పైకి చూస్తే అది రాళ్ళురపులు, ముండ్ల కంపలతో నిండిన కొండ. కానీ, శీరమణులు దానిని సాధారణ పర్వతముగా చూడలేదు. ఆయన అక్కడ పరమేశ్వరుడే కూర్చుని ఉన్నట్టుగా దర్శించారు. అదే విషయము వెల్లడించారు. ఆ పర్వతము సాక్షాత్ ఈశ్వరుడే తప్ప సాధారణ కొండగా చూడకండి అని చెప్పారు. దానికి పరిక్రమణ చేస్తే పునర్జన్మ ఉండడని చెప్పారు. హిమాలయాల్లో ‘కైలాసగిరి’ పార్వతీ పరమేశ్వరుల నివాస స్థానముగా మనమందరమూ

విశ్వసిస్తాము. బాహ్యముగా చూస్తే అరుణాచలమైనా, తెలాసగిరియైనా, సప్తగిరులైనా ఇవి జడ పదార్థములే! కానీ, వాటిలోని దివ్యత్వమును విచారిస్తే, జడములో కూడ దైవత్వముందన్న సత్యము తెలుస్తుంది! అంటే, జడమన్నది బయటకాదు, మనలోనే ఉంది అని అర్థమవుతోంది. అందుకనే భగవాన్ ‘అరయ’ అనే పదమును ఉపయోగించారు. “చక్కగా అలోచించండి, లోతుగా విచారించండి, అప్పుడే సత్యము తెలుస్తుంది” అని భగవాన్ చెబుతున్నారు. నాస్తికునికి విగ్రహము ఒక శిల్పి చెక్కిన రాతిబొమ్మ మాత్రమే! కాని, ఆస్తికునికి అది పవిత్రమైన దేవతామూర్తి! అంటే, భేదము బయట ఉందా? మన లోపల ఉందా? అలోచిస్తే స్ఫురంగా అర్థమవుతుంది కదా! దీనిగురించే ‘అరయ’ ముఖ్యమని భగవాన్ స్ఫురము చేస్తున్నారు. ఈ ‘అరయ’లోనే మనము దీనికంతటికి వెనుకనున్న ‘కామన్ ఫైక్టర్’ భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి తప్ప వేరుకాదన్నది తెలుసుకుంటాము.

‘సాధనలులేక ఎత్తిగడి సాక్షిసనుచు నేను చిద్రాపుడంచును వెరుగరయ్యా!’ “నేను” అనేది సర్వసాక్షియని, దీనికి ఏ సాధనలూ అవసరములేదని, అది ఎత్తిగిననాడు చిద్రాపుడవే తప్ప వేరుకాదని చక్కగా స్ఫురం చేస్తున్నారు భగవాన్ బాబావారు. “నేను” అనే భావన మనందరికి నిరంతరమూ ఉంటుంది. సర్వప్రాణికోటికి “నేను” అనే భావన సమానముగానే ఉంటుంది. ఐతే, ఆ “నేను నేనే”, అశాశ్వతమైన తక్కినవి ఏవీ “నేను” కాను అని తెలుసుకునే జ్ఞానం ఒక్క మానవునికి ఉంది. ఈ జ్ఞానము కళ్ళితే సర్వత్రా కనబడే మన స్వస్ఫరూపము చిద్రాపమేనని భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి ప్రేమతో చక్కటి సందేశమును అందిస్తున్నారు. దీనిగురించి భగవాన్ చెప్పిన చిన్నకథ ఇక్కడ చెప్పాడోవాలి.

కురుక్షేత్రంలో మహాభారత యుద్ధం జరుగుతూంది. కౌరవ పొండపులు ఇద్దరూ తనవారే కనుక వారిరుపురికి యుద్ధం జరగడం చూడలేక యుద్ధభూమిలో ఎక్కడో వెనుక భాగమున నడిచివెళ్లున్నాడు వ్యాస భగవానుడు. ఇంతలో ఒక సాంఘిక మాటలు పదార్థాలు పరుగెత్తుకొని వస్తూండడము చూశాడు. “ఎందుకింత తొందర? ఎక్కడికి

వెళ్లాలి?” అని అడిగాడు. ఆ సాంఘిక మందుగా ఒక గట్టుమీదకు ప్రాకి యిట్లా చెప్పింది, “మీకు తెలియదా? అర్ఘునుని రథము శరవేగముతో ఇటువైపు వస్తూంది. ఆ రథచక్రముల క్రిందపడితే, అమ్యా ఇంకేముంది! అందుకనే త్వరత్వరగా వెళ్లుతున్నాను.” ఆ మాటలు విని వ్యాసుడు హేతనగా, “అయ్యా! నీవు లేకపోతే ఏమీ ఫరవాలేదు. ఈ జగత్తుకు ఏమీ నష్టం లేదు. నీకు పెద్ద కర్తవ్యకర్మ లేమైనా ఉన్నాయా? నిన్నుగురించి విచారించేవారెవ్వరూ లేరు” అన్నాడు. ఆ సాంఘిక మందు వెంటనే కోపంతో, “ఏమిటీ! మీ ప్రాణాలేనా గొప్పవి? నా ప్రాణం పోతే ఏమీ నష్టం లేదా? నాకూ భార్యాపిల్లలున్నారు. నాకూ ఆకలిదప్పులు సుఖ దుఃఖములు, కష్టసష్టములు అన్నీ ఉన్నాయి. నాకూ మీలాగే ప్రాణముపై ఆశ ఉంది. స్వరూప, స్వభావాలలో భేదమే కానీ విషయానుభూతులు అందరికీ సమానమే!” అన్నది.

వ్యాసులవారు తలవంచుకున్నారు. సాంఘిక మందు మాటలు ఆయనలో ఎన్నో ఆలోచనలను రేకెత్తించాయి. అప్పుడాయన, “జ్ఞానమొక్కటే పశువులకు క్రిమి కీటకాదులకు లేదు. అది మానవునికి ఉన్నది. ఆ జ్ఞానం వలననే క్రిమికీటకాదులలో ఉన్న పరమాత్మని దర్శించ గలడు. సర్వం విష్ణుమయం జగత్తే అని తెలుసుకోగలడు” అని అనుకున్నారు.

భగవంతుడు సర్వభూతాంతరాత్మ అనే సత్యమును మన పురాణాలు, ఇతిహాసములు ఎలుగెత్తి చాటుతాయి. త్యాగరాజుకూడ చీమలో బ్రహ్మలో శివకేరవాదులలో ఉండేది భగవత్తత్త్వము ఒక్కటే అని కీర్తించాడు. ఈ సత్యమును తెలుసుకున్నపాడే నిజమైన జ్ఞాని అని చెప్పారు భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి.

నీ అందుగులే మాకు సిరిమడుగులు

నీ కథలికే మాకు కలిలోన కనువిప్పు

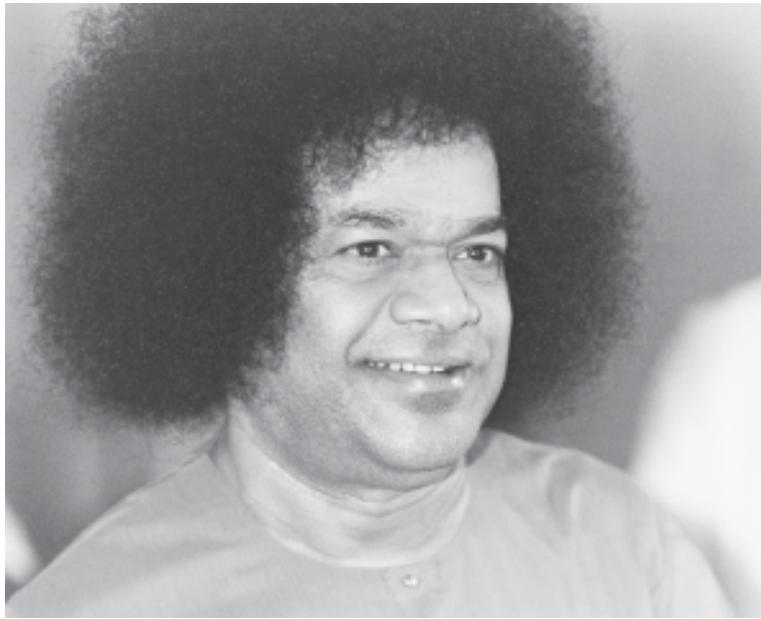
నీ మృదయమే మాకు కరుణా కల్పతలుపు

నీ మాస్తమే మాకు వాస్తవాన జీవనం

నీ చూపులే మాకు తూగుటుయ్యాలలు

నీ అందు భక్తితో తూగుతామయ్యా

నీలోన ఒదిగుండి ఎదుగుతామయ్యా ॥ ♡

సోదర ప్రేమ

డా॥ బి.వి. పట్టభిరామ్

1893వ సంవత్సరంలో సెప్టెంబరు 11న అమెరికాలో జరిగిన సర్వమత సమేళనంలో పాల్గొన్న మత ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులను “లేడీస్ అండ్ జంటిల్స్” అనో, “ప్రేక్షకుమహాశయులారా” అనో సంబోధించడం జరిగింది. కానీ, హిందూమత ప్రతినిధిగా వెళ్లిన స్వామి వివేకానంద “సోదర సోదరీమణులారా!” అని సంబోధించగానే ఆడిటోరియంలోని ప్రేక్షకులంతా అవాక్యయ్యారు, ఉలిక్కిపడ్డారు. అంతవరకు ప్రపంచంలో ఏ సభలోనూ, సమేళనంలోనూ ఉపాయసకులు ప్రేక్షకుల నుచ్చేశించి, “సోదర సోదరీమణులారా” అని సంబోధించలేదు. పది నిమిషాలు హలంతా చప్పట్లతో మారుప్రోగ్సోయింది.

ఆదే భారతీయ సంస్కృతి. మన దేశంలో మాత్రమే ఆవిధమైన సంస్కరం ఉంది. ఛార్లెస్ డికెన్స్ ఒక రచనలో, “బయటివారిని బ్రిదర్ అనికానీ, సిస్టర్ అనికానీ పిలవాలంటే వారికి ఎంతో సహనం, సంస్కరం ఉండాలి” అన్నాడు. స్వామి వివేకానంద అక్షరాలా అదే పని చేశారు. భారతదేశంలో ఆవిధమైన సహనం అనాదిగా ఉంది. అసహనం అనేది ఏనాడూ లేదు, ఉండబోదు.

భారతీయ సంస్కృతిలో అన్నా చెల్లెళ్ళ అనుబంధం కూడా అపూర్వ మైనది. సహజంగా ప్రతి దేశంలో తల్లిదండ్రులు పిల్లలమధ్య జరుపుకొనే “పేరంట్స్ డే, ఫాదర్స్ డే, మదర్స్ డే, థ్యాంక్స్ గివింగ్ డే” లాంటివి ఉంటాయి. కానీ, భారతదేశంలో చెల్లి తన అన్న క్లేమం, లాభం, ఆరోగ్యం కాంజీస్తూ అతని చేతికి కట్టే రక్షా బంధన్ అనే రాఫీ అద్వాతీయమైనది.

అన్నదమ్ముల ఐక్యమత్యం

స్వామి తమ దివ్యోపన్యాసంలో ఒకసారి, “అన్నదమ్ములు ఐక్యమత్యంగా ఉండాలి, అన్యోన్యంగా ఉండాలి, అనుకూలంగా ఉండాలి. అన్నదమ్ములు ఐక్యమత్యంతో సుఖీమ్ స్టేజికి వెళ్లాలి. కానీ, ఈనాడు కొందరు సుఖీమ్ కోర్సుదాకా వెళుతున్నారు. ఇది ఎంత హస్యాస్పదం!” అన్నారు.

మరో సందర్భంలో మాట్లాడుతూ, “బాల్యంలో రామ లక్ష్మిం భరత శత్రువును బంతి ఆట ఆడుకుంటున్నారు. కొంతసేపటికి రాముడు ఆడి ఆడి అలసిపోయి చెమట కార్యకుంటూ వచ్చి తల్లి కొసల్య ఒడిలో కూర్చున్నాడు. రాముడు చాలా ఆనందంగా ఉన్నాడు. కొసల్య అడిగింది, “ఇంత శ్రమపడి వచ్చావు. ఏమిటి నీ ఆనందానికి కారణం?” అప్పుడు రాముడు, “అమ్మా, ఈనాడు బంతి ఆటలో భరతుడు గెలిచాడు. నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది” అన్నాడు. కొంతసేపటికి భరతుడు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు, కానీ చాలా విచారంగా కనిపించాడు. “నాయనా!

గెలిచినందుకు ఆనందంగా ఉండాలికానీ, ఎందుకు విచారిస్తున్నావు?” అని అడిగింది, కొసల్య. “అమ్మా, నేను ఓడిపోయే పరిస్థితిలో నన్ను గెలిపించాలని అన్నయ్య కావాలని ఓడిపోయి నాకు గెలుపు నందించాడు. నా నిమిత్తమై అన్న ఓడిపోవడం నాకు చాలా కష్టంగా ఉంది” అని భరతుడు చెప్పాడు.

ఆనాటి అన్నదమ్ముల అన్యేస్యత, అభిమానం, ఐకమత్యం ఇంత వచ్చిత్రంగా ఉండేది. సమత, సమగ్రత, సమైక్యత, సౌభాగ్యత్వము ఈ నాలుగు గుణాలు అవసరం అని శ్రీరాముడు అన్నాడు. అప్పుడే వ్యక్తిత్వము ప్రకాశిస్తుంది; దేశానికి ఆదర్శాన్ని అందిస్తుంది. ఇటువంటి అవగాహన, సమన్వయం, సర్దుకుపోయే తత్త్వం అన్నదమ్ముల మధ్య అంతర్ధానం కాకూడదు. అన్నదమ్ములు, అక్కచెల్లెళ్ళు, కుటుంబం, సంఘం, దేశంలోని సభ్యులందరూ చక్కని అండర్స్టాండింగ్, అడ్జస్ట్మెంటు కలిగి ఉండాలని స్వామి వదేపదే భక్తులను ఉద్దేశించి ఉద్దేశించారు.

మహాభారతం గురించి తెలియని భారతీయులుండరు. పాండవులు ఐదుగురు, ఐకమత్యానికి మారుపేరు. ఒకరిని ఒకరు గౌరవించుకుంటూ, ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క విద్యలో నిపుణులై తమ జీవనం సాగించారు. అదేవిధంగా కౌరవులు వందమంది. మంచైనా చెడైనా అన్నగారైన దుర్భేధనుడి మాట జవదాటలేదు. కౌరవులు వందమందైనా వారికి ఒకే ఒక్క సోదరి, దుశ్శల. ఆమెను అల్లురుముద్దగా చూసుకునేవారు. ఇక్కడ మరో విశేషమేమంటే, కౌరవులు, పాండవులు అన్నదమ్ముల బిడ్డలే కాబట్టి, పాండవులుకూడా దుశ్శలను స్వంత సోదరిలాగే గౌరవించారు, అభిమానంగా చూసుకున్నారు. అదీ సోదర ప్రేమ. కజిన్స్ మధ్య ఎన్ని కలతలున్న సోదరి విషయంలో ఒకటే ప్రేమ. ఒక సందర్భంలో ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణదితో ఇలా అన్నాడు, “సోదరులమైన మా పాండవులు, కౌరవులమధ్య కలహమైస్తే మేము ఐదుగురు, వాళ్ళు వందమంది. కానీ, బయటివారు మామీద పోరాటానికి వస్తే మాత్రం మేము నూటయిదుమందిమి సుమా!” అన్నాడు.

అన్నాచెల్లెళ్ళ అనుబంధం

పదిహేనేళ్ళ అన్నకి బస్సు ఏక్కిడెంటయి, రక్తం బాగా పోయిందట. అతనికి రక్తం ఎక్కించడానికి డాక్టర్లు ప్రయత్నిస్తా, అతని చెల్లి రక్తం గ్రూపు సరిపోయిందని నిర్ధారించారు. “అన్న బతకాలంటే నువ్వు రక్తం ఇస్తావా?” అని డాక్టరు అడిగాడు. క్షణమాలోచించక సరేనంది చెల్లి. రక్తం ఎక్కించడం ప్రారంభమైంది. అన్న మొహంలో వెలుగు కనబడింది. నెమ్ముదిగా కళ్ళు తెరిచాడు. చెల్లి అనందంతో పక్కనే ఉన్న అమ్మను అడిగింది, “అమ్మా, నేను అన్నతో మాట్లాడవచ్చా?”

“తప్పకుండా మాట్లాడవచ్చమ్మా! ఏం చెప్పామనుకుంటున్నావు?” అని అడిగాడు డాక్టర్.

“ఏం లేదు, నా బొమ్ములన్నీ అన్నని తీసుకొమ్మని చెప్పాలి. నేను రక్తం అంతా అన్నయ్యకి ఇస్తున్నాను కదా! ఇంక ఇదు నిమిషాలు బతికితే చాలు డాక్టర్” అంది పాప అమాయకంగా. అన్న బతకాలంటే తన రక్తం మొత్తం ఇచ్చేయాలనుకున్నది అమాయక సోదరి.

స్వామి మనసుండి ఆశించే ప్రేమ ఇలాంటిదే. తనకొక సోదరుడు లేదా సోదరి ఉంటే అదృష్టమనుకునేవారెందరో ఈ ప్రపంచంలో ఉన్నారు. కాబట్టి, ఆ అదృష్టమనువారు అది గుర్తించాలి. మన అక్కచెల్లెళ్ళను, అంటే ఆడబడుచులను కులదైవాలుగా భావించాలి. సోదరుడికి పరతులు లేని ప్రేమ అందించేది అమ్మ తరువాత అమ్మ లాంటి సోదరి మాత్రమే.

వనవాసం సమయంలో లక్ష్మణుడు సీతారాములను కంటికి రెప్పలా చూసుకున్నాడు. యుద్ధ సమయంలో లక్ష్మణుడు మూర్ఖీల్లినప్పుడు రాముడు చాలా దుఃఖిస్తా, “ప్రపంచంలో కొసల్యవంటి తల్లినైనా పొందవచ్చను, సీతవంటి భార్యనైనా పొందవచ్చను. కానీ, లక్ష్మణుని వంటి సోదరుణ్ణి పొందలేను” అన్నాడు. అదేవిధంగా భరతుడు రామజ్ఞతో రామ పాదుకలను ప్రతిష్ఠించుకొని పొలనచేస్తా, రాముని పునరాగమనంకోసం ఎదురు చూశాడు. రామాయణంలో ఈ అపూర్వ సోదర ప్రేమ జగత్తుకే ఆదర్శాన్ని చాటింది, అన్నారు స్వామి.

పెద్దల బాధ్యత కూడా ఉంది

ఈ కాలం కొన్ని కుటుంబాల్లో పిల్లల మధ్య ‘సిఫీంగ్ రైవర్లీ’ అనే శత్రువుం పెరుగుతోంది. వాళ్ళు కొట్టుకోవడం, మాట్లాడుకోవడం మానేయడం కూడా జరగడం సైకాలజిస్టుల రికార్డుల్లో సంఖ్య పెరుగుతూంది. తనకన్నా తన తమ్ముడు లేదా చెల్లంటే అమ్మానాన్నలకు ఇష్టమని భ్రమపడి విరోధం పెంచుకుంటున్నారు. వాస్తవానికి ఆ తల్లిదండ్రులకు పిల్లలిద్దరూ రెండు కళ్ళలాంటివారు. ఏ కన్న ముఖ్యం అంటే ఏమి చెప్పగలరు? ఆ పిల్లలు రామలక్ష్మిఖల్లు ఉండాల్సింది పోయి వాలి సుగ్రీవుల్లగ తయారవుతున్నారు.

జటువంటి పరిస్థితిలో తల్లిదండ్రులు మాట్లాడే తీరులో జాగ్రత్త వహించాలి. ముఖ్యంగా నేటి పెద్దలు, స్వామి ప్రసంగాలను బాగా చదివి జీర్ణించుకుని మానవతా విలువలగురించి వచ్చిన ‘ఇపోచ్చవి’ గ్రంథాలను చదవాలి.

మన పిల్లలు, తమలో సహనం, సోదర భావం పెంచుకొని, సమాజాన్ని తమ కుటుంబంగా భావించాలంటే, ఈ చిన్న విషయాలు ఆచరించగలిగితే మేలు:

పిల్లలు ఎల్లవేళలా నేర్చుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉంటారు.

పిల్లల మనసు తెల్ల కాగితాల పుస్తకం లాంటిది. మీరు రాసేదే అర్థమవుతుంది.

రామాయణ, మహాభారత, ఇతర మత గ్రంథాల్లోని ఐకమత్యానికి సంబంధించిన కథలు రాత్రి పడుకొనే ముందు చెప్పండి.

వారు తప్ప చేస్తున్నారని వేలెత్తి చూపటంకన్నా వేలు పట్టుకుని సన్మార్గంలో నడిపించండి.

బాలవికాన్ కార్యక్రమాలనుగురించి చెప్పి, వారు ఉత్సాహంగా పాల్గొనేలా చేయండి.

పిల్లల్ని ఎట్టి పరిషీతిలోనూ మరొకరితో పోల్చువద్దు.

పిల్లలు పెద్దల్ని అనుకరిస్తారు కాబట్టి పెద్దలు తమ ఆత్మియులతో కలసిమెలసి ఉండాలి

పిల్లల్ని బెదిరించడంకన్నా ప్రేమతో త్వరగా మార్చువచ్చు

వారికి మంచి, చెడు, శత్రువులు, మిత్రుల మధ్య తేడా తెలియదు. అటువంటివి వారికి సున్నితంగా వివరించాలి.

పిల్లలకు పదేళ్ళు వచ్చేసరికి వాళ్ళని స్నేహితులుగా మాడండి.

ఇటువంటి సలహోలు, వందలాది సూచనలు స్వామి ప్రసంగాల్లో అదుగుగునా కనబడతాయి. అవి చదివి మన పిల్లలమధ్య అనురాగం, ఆప్యాయత, ఐకమత్యం పెరిగేలా ప్రయత్నించాలి. ♦

దారిద్ర్యానికి, తన్నిర్మాలనకు మన కర్కులే కారణం

శ్లో॥ అదాన దీపేణ భవే ధ్రులద్రో, దాలద్రు దీపేణ కరోతి పాపం,

పాపా దవశ్యం నరకం ప్రయాతి, పునర్దలద్రో పునరేవ పాపీ

ఎవడైనా ఎవరికిని ఏమీ యియ్యని పాపంచేతనే దరిద్రుడవుతాడు. దారిద్ర్యంవల్ల మళ్ళీ పాపాలు చేస్తాడు. పాపం చేసి నరకానికి పోతున్నాడు. మళ్ళీ దరిద్రుడై పుట్టి మళ్ళీ పాపాలే చేస్తాడు. కావున, ఉన్నంతలో ప్రకృతాళ్ళకి కాస్త పెట్టే గుణం ఉండాలి. దానివల్లనే మనవుడు మంచి దశకి రాగలడని అర్థము.

(సుశ్రీ ముక్తావాణి)

వనితాజ్యోతి:

మహిళ ఆశించేది ఏమిటి?

చంద్రవోళి రవుడేవి

ఒక మరారీ కవయిత్రి వేసిన ఒక ప్రశ్న పురుషులని ఉద్దేశించినది అయినా ట్రైలని కూడా ఆలోచింపజేసేలా ఉన్నది. ఏమిటా ప్రశ్న? ఆమె కవితలో ఒక ట్రై తన భరతతో, తనని కోపగించుకోవద్దని, అపారథం చేసుకోవద్దని, తన మాటలని తేలికగా కొట్టిపొరేయవద్దని, సరిగ్గా అరథం చేసుకొమ్మని చెబుతూ, ఆపై ఇలా అంటుంది, “నా నుదుబైపైన కుంకుమబొట్టు నీ పేరున, నా పాపిటలో సింధూరం నీ పేరున, నా మెడలో మంగళసూత్రం (నల్లపూసలుకూడా) నీ పేరున, నా చేతులకి గాజులు నీ పేరున, నా కాలివేళ్ళకి మెట్టిలు నీ పేరున, నా గర్జంలో నవమాసాలు పెంచి, నా రక్తం పంచి ఇచ్చి, పాలిచ్చి పెంచిన పిల్లలు నీ పేరున! అంతేకాదు, ఇంటిని అందంగా, నీటుగా, నేర్పుగా నేను దిద్దుకుంటే ఇంటి బయట నేమ్మ ప్లైట్ నీ పేరున! ఇంకా చెప్పాలంటే, పెద్దలకి వినయంగా, మర్యాదగా పాదాభివందనం నేను చేస్తే ‘దీర్ఘ సుమంగళీ భవ’ అనే ఆశీర్వాదం నీ పేరున! ప్రతాలు, నోములు త్రష్టగా నేను చేస్తే, ఆయుష్మ లాభం నీ పేరున! నాదంగూ నాది ఏమీ లేదు, అంతా నీ పేరే, నీదే! మరి, మరి నీ దగ్గర నా పేరున ఏమున్నది??”

నిజమే కదా! వివాహిత ట్రైని తేలికగా మనం గుర్తించవచ్చు. వివాహితుడైన పురుషుని గుర్తించ దానికి ఆనవాలు ఒక్కటంటే ఒక్కటి చెపుగలమా! ‘పూజకొద్దీ పురుషుడు’ అంటారు. బంగారు పూలతో పూజ చేసి ఉంటుంది, అందుకే మంచి భర్త దొరికాడు అంటారు. అంతేగాని, ‘పూజకొద్దీ పడతి’ అనే నానుడి రూపుదిద్దుకోలేదు.

రథానికి రెండు చక్రాలవలె అంటూ కూడా మనం చూపించే కొన్ని తేడాలనుగురించి వివరిస్తూ, ట్రైకి గల సముద్రతమైన స్థానంగురించి, ట్రైల త్యాగనిరతిని గుర్తిస్తూ వారికిప్పబడ్డ కొన్ని అందమైన, గారవప్రదమైన చిరుదులగురించి స్వామివారి అమృత వచనాలని ఆలకిస్తూ ముందుకి సాగుదాం:

“పతిని బ్రతికించుకున్న సతులు అనేకమంది ఈ దేశంలో ఉన్నారు కానీ, సతిని బ్రతికించుకున్న పతి ఒక్కడైనా ఉన్నాడా?”

స్వామివారి సూటి ప్రశ్న ఇది. నిజమేకదా! ‘సతీ సహగమనం’ గురించి విన్నాము కానీ ‘పతీ సహగమనం’ అనే మాట మన దేశ చరిత్రలో మచ్చుకైనా కానరాదు కదా!

వివాహం అనేది ఆడ, మగ ఇరువురి జీవిత పథాలలో ఒకేలా వచ్చే అందమైన మలుపు. కానీ అక్కడికి

చేరుకోవడానికి మగవారికి ‘ఉచిత ప్రవేశం’ కాని, ఆడపిల్లలకు మాత్రం ‘ఎంటీ ఫీజు’ నిర్దారిస్తారు. స్వామివారు మందలిస్తున్నారు, చూడండి:

“విద్యాభ్యాసం పూర్తి అయిన తరువాత మగపిల్లలు వివాహ సమయంలో కట్టాలు తీసుకుంటున్నారు. ఇది చాలా తప్పు. తప్పే కాదు, పాపం కూడా. ఎంతో చక్కగా పెంచబడిన ఆడపిల్ల వివాహ సమయంలో కుర్రవాడికి ఇవ్వబడుతున్నది. అదే పెద్ద బహుమతి. వధువుతోపాటు వరకట్టుం ఎందుకు ఆడగాలి?”

నిజమే కదా! తను పుట్టి పెరిగిన ఇంటిని, తనవారిని వదలి వచ్చే వధువు తన ఇంటివేరును కూడా వదిలి కొత్త ఇంటికి, కొత్త పరిసరాల - కొత్త మనస్యుల నడుమ ఏ నమ్మకంతో వస్తుంది? తన అలవాట్లను, అభిరుచులని, అభిప్రాయాలని కొంత సడలించుకొని భర్తకి అనుగుణంగా తనని తాను మలచుకునే ప్రయత్నం ఎందుకు చేస్తుంది? భర్త మనసులో తనకి ఒక సుస్థిరమైన స్థానం ఉండాలని, గోరంత ప్రేమ, చిట్టికెడు ఆత్మీయత కావాలనుకుంటుంది. తనకి జీవిత భాగస్వామినిగా ఇవ్వవలసిన హక్కులు భర్త సౌమ్యంగా, ఎటువంటి వ్యతిరేకత చూపించకుండా ఇవ్వాలని ఆశిస్తుంది. అది అత్యాశ కాదు కదా! స్వామివారి మధుర వచనాలని ఆలకిధ్యాం:

“స్త్రీలయొక్క మనోభావాలు అర్థం చేసుకోవడానికి పురుషులు ప్రయత్నించాలి. పురుషులయొక్క మనో భావాలను స్త్రీలుకూడా అర్థం చేసుకోవాలి. అన్యోన్య అవగాహనవలననే చక్కబీ ఆనంద మయమైన జీవితాన్ని ఇద్దరూ గడపగలుగుతారు”

భారతీయ స్త్రీ తన కనీస హక్కులని ఆశిస్తుంది కాని భర్తని శాసించాలని ఆశించదు. ఇప్పుడు ఒకసారి కొంచెం వెనకకి తిరిగి ప్రారంభంలో చెప్పబడిన కవితపై దృష్టి సారించి ఆపై ఆ కవితలోని ఉత్తర భాగం గమనిధ్యాం.

ఆ ‘భార్య’లోనివి విష్వవ భావాలు కాదు. ఇంతగా నాపేరున ఏమీ లేదు అనికూడా ఆపై ఏమంటుంది?

నేమ్మప్పేటులో తన పేరు ఉండాలని అనదు. మగవారు ఏప్పుడైనా సూత్రం ధరించాలని అసలే అనదు! మరి ఏమంటుంది??

ఎప్పుడైనా ఏప్పుడైనా ఆహార పదార్థం రుచిగా ఉంటే మెచ్చుకుంటూ రెండు వాక్యాలు అనమంటుంది. ఏప్పుడైనా ఆందోళనలో, చిరాకులో గొంతు పెంచితే కొంచెం శాంతంగా వినమంటుంది. తనకి ఏప్పుడైనా బాధ కలిగి మనస్సు వికలమైతే ఆసరా ఇచ్చే ‘ఖుజం’గా నిలవ మంటుంది. వగైరా. వగైరా. భార్య మనసెరిగి భర్త మసలుకుంటే ఇంటిలో సుఖశాంతులు వెల్లివిరుస్తాయనే మన సంస్కృతి కూడా బోధిస్తుంది.

“ఎక్కడ స్త్రీలు గౌరవింపబడతారో అక్కడ సకల సంపదలూ విలసిల్లుతాయి. కనుక, స్త్రీలను మనము ఏమాత్రము హింసించరాదు, దూషించరాదు, విమర్శించరాదు. ‘కలకంరి కంట కన్నీరూలికిన సిరి ఇంట నుండ నొల్లదు’ అన్నారు. శ్రీ కన్నీరు కార్బూందంటే ఆ ఇంట్లో సిరిసంపదలు నిలువవు”

చూశారా! భార్యను ప్రేమగా ఆదరిస్తే ఇల్లు శాంతి నివాసమే కాదు, లక్ష్మీ నివాసం కూడా కాగలదు. భార్య ఆశించేది కూడా అదే. తన స్థానానికి ఉన్న విలువను కొంచెంలో కొంచెమైనా గుర్తించాలని ఆశిస్తుంది. ఉదా. ఇల్లు నీటుగా సర్దితే, వంట రుచిగా ఉంటే ఒక చిన్న ప్రశంసా వాక్యాన్ని ఆశిస్తుంది. ఇది మరీ అత్యాశ కాదేమో! కానీ వాస్తవాన్ని మనం సరిగ్గా గమనిస్తే, ఇంట్లోవారు గుర్తించినా, గుర్తించకపోయినా ‘ఇల్లాలి’గా స్త్రీకి గల పదవి విలువను సమాజం తప్పక గౌరవిస్తుంది. ఆ దైవం అంగీకరించి, అంగీకరింపజేసే అమృత వచనాలివి:

“మన పూర్వీకులు వివాహమైన స్త్రీకి గృహలక్ష్మి, ఇల్లాలు, ధర్మపత్ని, అర్థాంగి అనే ధర్మశాస్త్ర సమృతములైన బీరుదులిచ్చి గౌరవించేరు. స్త్రీ, పురుషులలో సహజంగా స్త్రీది సున్నితమైన మనస్సు. ఆమె సహన శీలి, ప్రేమమూర్తి. ఇంటీ

పనుల్లో నిమగ్నరాలైనా, ఉద్యేగ ధర్మాలు
నిర్వర్తిస్తున్నా అమెను ప్రేమపూర్వకంగా
అభిమానించడం భర్త ధర్మం. ఇది పురుషాధిక్య
సమాజం అనే భ్రమలో స్త్రీని చులకన చెయ్యడం,
అమెపై పెత్తనంచేస్తూ అవమానించడం అజ్ఞానం.
అమెను నొప్పిస్తే కుటుంబ గౌరవం క్షీణిస్తుంది. నీ
ఇంటి గౌరవం ఇంట్లోని స్త్రీకిచ్చే గౌరవంమీద
ఆధారపడి ఉంటుంది.”

పురుషాధిక్య సమాజంలో మనుగడ సాగిస్తూ కూడా స్త్రీ
తన విలువని కాపాడుకుంటూ, తనకు సమున్నతమైన
స్త్రానాన్ని ఏర్పర్చుకోవడం ఎంతో ముదావహం. ‘ఇంటికి
దీపం ఇల్లాలు’ అన్నారు. గృహాలక్ష్మి ధర్మపత్ని అంటామే
కాని, గృహవిష్ణువు, ధర్మపతి అనే మాటలు మన

నిఘంటువులో లేనే లేవు. అర్థనారీశ్వరుని పూజించే మనం
జల్లలిని ‘అర్థాంగి’ అంటూ సమాన హక్కుల చట్టాన్ని
అమోదించాము కదా! సాక్షాత్ ఆ దైవమే ప్రశంసిస్తూంటే,
ఇంకా ఆశించేదేమిటి! తమ స్త్రానానికి వన్నెతెచ్చుకోవడం,
పదిలంగా కాపాడుకోవడం ప్రతి స్త్రీ కర్తవ్యమే కదా! మన
ప్రియతమ ప్రభువు ఏం సెలవిచ్చారో విందామా:

“అసలు ఈ దేశంలో సంస్కృతిని
పరిరక్షించుకునేవారు మహిళలే! మగవారిని
నైతిక పథంలో నదిపిస్తున్నది వారే! ఆధ్యాత్మిక
చింతనను వారిలో రేకెత్తించేది మహిళలే”

ఈ ప్రశంసకి అర్పిత సంపాదించుకోవడం మినహా
ఇంకా ఆశించవలసిందేమిటి!❖

Sri Sathya Sai Gurukulam English Medium School Alcot Gardens, Rajamahendravaram - 533 101, East Godavari Dist.

(Affiliated to C.I.S.C.E., New Delhi)

Admission Notice 2016 – 2017

Sri Sathya Sai Gurukulam English Medium School is a unit of the Sri Sathya Sai Central Trust, Prasanthi Nilayam, Anantapur, AP. It is a wholly residential boys' school following I.C.S.E. syllabus and offering free education from Class I to Class X.

Admission to Class I (Boys, Indian Nationals only) of the school will take place in June, 2016.

Prospectus and Admission Forms may be obtained from the school from 15-02-2015 by paying Rs.100/- either by cash or through Demand Draft Drawn from any Nationalised Bank in favour of 'Correspondent, Sri Sathya Sai Gurukulam English Medium School', payable at Rajamahendravaram. For obtaining the application by post, please send a Demand Draft and a Self Addressed envelope (size 15 cm x 24 cm) with Rs 15 stamps affixed.

Only students who completed LKG and UKG in **English** medium should apply.

Age limit for admission to Class I is between 5 years and 6 years as on 31.8.2016.

Mode of selection will be as per norms prescribed by the "RTE Act 2009".

Important Dates:

Last date for issuing the forms: 31st March, 2016

Last date for receiving the filled in forms: On or before 10th April, 2016

Phone: 0883 2430989

CORRESPONDENT

జ్ఞానకాల పంచిలి

(ధారావాసికం - 51వ భాగం)

ప్రొ॥ కామరాజు అనిల్ కుమార్

మ్యాజిలాండ్

ఆక్లండ్, వెలింగ్టన్లు ప్రముఖమైనవి. ఆక్లండ్లో జాతీయ స్థాయి సమావేశాలు నిర్వహించారు. స్వామి స్వియ రచనల అధారంగా నాలుగు అంశాలుగా శీర్షికల నేర్చరని ప్రసంగించమన్నారు. ఒక్క ముక్కలో చెప్పాలంటే - “హస్తాలు నీ సేవలో, మనసు నీ చింతనలో, హృదయం నీ ప్రేమతో, నేత్రాలు నీ దివ్యదర్శనంతో తరించనీయి ప్రభూ!” - అన్నది మూలం. తమ యావత్ జీవితాన్ని శ్రీ సత్యసాయి

అవతారోద్యమానికి అంకితం గావించాలనే తపన, ప్రార్థన, వారిలో ద్యుతకమైనాయి.

మ్యాజిలాండ్లో ప్రకృతి సౌందర్యం పులకింపజేస్తుంది. నదులు, సెలయేళ్ళు, వంకలు కనువిందు చేస్తూంటాయి. దట్టమైన వృక్షసంపద ప్రకృతి రామణీయకతను ద్విగుణీకర్తతం చేస్తుంది. మ్యాజిలాండ్లో ‘హోట్ స్ట్రింగ్స్’ చూడవలసిందే! ఇది నిజమా అనిపిస్తుంది. అదేమి వింతోగాని ఆ ‘హోట్ స్ట్రింగ్స్’లో నీరు సలసలా కాగుతూ పొగలు కక్కుతూంటుంది. ఎందుకలా? అర్థం కాదు. ఒకచోట నీరంతా సిరా రంగు. అంటే దట్టమైన నీలం. మరోచోట నీరు పసుపు రంగులో ఉంటుంది. మరొకచోట ఇటుక రంగులో కనబడుతుంది. “ధాత్రిని అతి సౌందర్యరాశిగా చేసిన స్వామీ, పొగడ తరమె నిన్ను!” అనిపిస్తుంది ఆ సుందర దృశ్యాలను చూస్తూంటే. పర్యాటకులు ఆస్క్రిగా తిలకిస్తూంటారు. ఎన్ని కెమేరాల్లో సృష్టిని బంధించగలం చెప్పండి. కుదిరే విషయం కాదు. చూస్తూంటే తస్మయులమైపోతాము. “భగవాన్! ఎన్ని కుంచెలతో ఈ రంగులను దిద్దావయ్యా! ఏ పెయింట్లు వాడినావో! ఆ నీళ్ళ మరీ మరగకాచినట్లుండడానికి ఎన్ని బాయిలర్లు పెట్టినావో! నీకే తెలియాలి ప్రభూ” అనిపిస్తుంది.

వెలింగ్టన్ చర్చిలో సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. శ్రీ రవిచంద్రగారు చాలా కృషి చేశారు. వెలింగ్టన్లో సుందర్, రేవతి దంపతులకు స్వామిపట్లగల భక్తిప్రపత్తులు నన్ను కదిలించివేశాయి. వాళ్ళ గృహంలో నేను చూస్తూండగానే బాబావారి అన్ని పటాలనుండి విభూతి రాలడం ప్రారంభించింది. హోలు, బెడ్రూమ్, కిచెన్ ఒకపేమటి... అంతా విభూతిమయం, దివ్యపరిమళ భరితం.

“చక్కనెన పరీశని ఎక్కడైన చూచారా....
 మీరెక్కడైన చూచారా
 ఇతడే శిరిదీశుడు ఇతడే పరీశుడు బాబా
 ఇతడేనయా కలియుగావతారుడెగా
 మహిమల చూవే మన చిన్ని సాయినాథుడే
 మోహన పర్తివాసుడే
 భక్తుల బాధలు తీర్చే పరమాత్ముడు ఇతడేగా”

ఫిలిప్పైన్

మనీలాలో సాయిభక్తులనేకమంది ఉన్నారు.
 ఉన్నతోద్యుగులు, సాయి భక్తులు అయిన యువకులు
 సంస్కరు నడిపిస్తున్నారు. వీరిలో సీతారాం దంపతులు
 ప్రముఖులు. అంత చిన్న దేశంలో నిరంతరం కృషిచేస్తూ
 సేవాసదనమును నిర్వహిస్తున్నారు. వృత్తి విద్యలు
 నేర్చిస్తారు. ఉపాధి కలుసకు తోడ్పడతారు. ఎందరెందరో
 యువజనులు, మధ్యపయసులు లభిషాందుతున్నారు.
 సాయి సంస్కరు సభ్యులందరూ చిన్నవారు, సమవయసులు
 అవడంచేత కలసిమెలసి పనిచేస్తారు. మనీలాలో రెండు
 సమావేశాలు ఏర్పాటు చేశారు. “మళ్ళీ త్వరలోనే వస్తానని
 మాటిచ్చి వేదిక దిగండి” అని వారు అనడం నన్ను
 అశ్చర్యసందాలలో ముంచివేసింది.

ఫిజి

సువా, నాండి ప్రముఖ పట్టణాలు. మోహన్గారు
 సంస్కరు అధ్యక్షులు. ఉద్యోగాలకోసం ఫిజినుండి ఇతర
 దేశాలకు స్థానికులు పలసపోయారు. పరిసర దేశాలైన
 ఆప్స్లోవియా, స్వాజిలాండ్లకు విద్యావంత్రులైన యువకులు
 తరలి వెళుతున్నారు. ఫిజి ప్రధాన సమస్య ఇదే. దేశం
 అంతా పర్యాటక పరిశ్రమపై ఆర్థికంగా ఆధారపడింది.
 అక్కడకూడా స్వామి భక్తులైన దంపతులు ఒక ఆసుపత్రిని
 చక్కగా నిర్వహిస్తున్నారు. మరికొందరు భక్తులు అక్కడ
 వలంబీర్చుగా పనిచేస్తున్నారు. అక్కడ అన్నిరకములైన
 వైద్యసేవల నందించడం జరుగుతూంది. ఆసుపత్రి అన్ని
 హంగులతో ఉన్నది. ఒకరిద్దరు విధేశి వలంబీర్చు సహితం
 పనిచేస్తుంటారు. ఇంతేకాకుండా, వారంతా ఇతర
 సేవాకార్యక్రమాల్లోకూడా చురుకుగా పాల్గొంటారు.

ఫిజి పర్యాటనలో రెండు బహిరంగ సభలు దిగ్గిజయంగా
 నిర్వహించారు.

“ఎటువంటివాడో మా సాయిశుడు ఎరుగుదురో మీరు
 ఇటువంటి దైవము ఎప్పటికి దొరక!
 చేసిన పూజవల్ల దొరికెను దరిశనము
 చేసిన పూజవల్ల చేసితి నీ సేవలు”

అన్న భావంతో భక్తులు పరపశులవుతారు.

యూరప్ దేశాలైన ఇటలీ, స్విట్జర్లాండ్, కురేషియా,
 స్లోవీనియా, డెన్మార్కు హంగరీ, హాలండ్, లుథ్యేనియాలు
 ప్రకృష్టకునుంటాయి. స్విట్జర్లాండులో మీరు సరిహద్దు వెంట
 నడుస్తూ ప్రాన్న చూడవచ్చు. అక్కడ ఆల్ఫ్ పర్వతాలు చాలా
 సుందరంగా ఉంటాయి. దట్టమైన మంచుతో కప్పబడి
 థగధగా మెరినే వెండి కాంతులతో అలరారుతుంటాయి.
 కొన్ని ప్రదేశాలలో జలపాతాలు, సెలయేళ్ళు, పర్వతాల
 నాసుకుని ప్రవహించే వంకలు చూడముచ్చుటగా
 ఉంటాయి. మన పూర్వ విద్యార్థి కిషోర్ సాయి సంస్కరు
 సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తూ దేశంలో మంచివేరు
 తెచ్చుకున్నాడు. స్విట్జర్లాండు పర్యాటనలో రెండు సభలు
 జరిగినవి. సబాసదులు స్వామి అవతారోద్యమాన్నిగురించి
 ఆసక్తిగా ఆలకించారు.

ఇటలీ

ఇటలీలో రోమ్సనగరం, వాటికన్ సిటీలో ప్రాచీన
 షైథవాన్ని చాటే కట్టడాలు మనలను మైమరపిస్తాయి.
 వీధులన్నీ పర్యాటకులతో క్రికిరిసి ఉంటాయి. అక్కడ
 బాబావారి చిరకాల భక్తులున్నారు. ప్రశాంతి నిలయంలో
 స్వామి పట్టివండుగ వేడుకకు భారీ ‘బర్త్డె కేకు’ను సిద్ధం
 చేసేది పీరే. ప్రతి సంవత్సరం బర్త్డె కేకు సైజు, డిజైను
 మారుతూంటాయి. ఆరోజున ప్రశాంతి నిలయం మందిరం
 వరండా ఎంతో సందడిగా ఉంటుంది. చుట్టూ జ్యోతులతో
 ఆవృతమైన ఒక చిన్న కొండంత కేకును స్వామి కట్
 చేస్తూంటే చూడవలసిన సందర్భమది.

ఇటలీనుండి సంగీత వాద్య బృందాలు ఎన్నో ప్రశాంతి
 నిలయానికి వచ్చి స్వామి సన్నిధిలో కచేరీలు చేయడం

మనకు తెలిసిన విషయమే. కేఫోలిక్ క్రిస్తువులే అంతా. పెద్దపెద్ద చర్చిలు, ప్రశాంత వాతావరణంలో ప్రార్థనలు, శ్రావ్యమైన పియానో వాయ్ ధ్వనులు, భక్తితో మోకరిల్లుతూ ప్రార్థించే భక్తులు అడుగుగునూ కనిపిస్తారు. ఎక్కడిగ్గించి తెచ్చారో సామగ్రి, ఇంత పెద్ద కట్టడాలు ఎలా నిర్మించారో, అతి ప్రాచీన భవనాలను గౌరవంతో భక్తి భావంతో ఎలా కాపాడుకుంటున్నారో తలుచుకుంటేనే ఆశ్చర్యమేస్తుంది. నమ్మశక్యం కాదుకూడా. సెయింట్ ప్రాస్ిన్ ఆఫ్ అస్సిస్సై - చూడవలసిన క్లైత్రమది. వాటికన్ మహానగరంలోనై సందర్భకులు పెద్దపెద్ద కూయిలు కడతారు. వేలకి వేలు ప్రతి రోజు దర్శిస్తుంటారు.

మిలన్ మహానగరంలో ‘మదర్ సాయి’ అనే విశాలమైన సేవాసదనమన్నది. ఆక్కడ భక్తులు అధ్యుతమైన సేవల సందిస్తున్నారు. బాలబాలికలకు, వికలాంగులకు, మానసిక రోగులకు విశేషసేవల సందిస్తున్నారు. విద్య, ఉపాధి కల్పనలకు సంబంధించిన సేవలుకూడా సల్పుతున్నారు. నిరంతరం సేవ కొనసాగుతూనే ఉంటుంది. కార్యక్రమాల విధిగా పాల్గొంటారు. ఇటీలీ సాయి సంస్థలో శకుంతల గారు ప్రముఖ నాయకురాలు. వారి నేతృత్వంలో చాలా సంవత్సరాలుగా అనేకమంది భక్తులు బృందాలుగా ఇటీలీనుండి ప్రశాంతి నిలయానికి వచ్చి స్వామిని దర్శించుకుంటున్నారు.

కురేచియావారు అలంకరణలో ప్రవీణులు. గతంలో పలుమార్లు ప్రశాంతి నిలయంలో క్రిస్తు వేడుకల సందర్భంగా అలంకరణలు చేశారు. ఆక్కడ బాబావారి భక్తులు అనేకులన్నారు. వేదాధ్యయనంపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ కనబుస్తుంటారు. అంతేగాక, స్వామి సాహిత్యంపై పట్టు ఉన్నపారు చాలామంది కనిపిస్తారు.

స్లోఫీనియాలో మన సాయి సంస్థలో రెండు మూడు వందలమంది ఉన్నారు. సాయి భక్తిగీతాలు శ్రావ్యంగా పొడతారు. ఆక్కడ ఒక సభలో నేను ప్రసంగించడం జరిగింది. వారి భక్తి ప్రపత్తులు గణనీయమైనవి.

డెన్యార్చు కోపెన్ హాగ్నెలో ఒక సభ జరిగింది. యూరప్ చుట్టుప్రక్కల పర్యాటిస్తున్నానని తెలిసినవారు నన్ను ఆక్కడికి

ఆహ్వానించడం జరిగింది. ఆక్కడ ప్రూజన్ దంపతులతో సంభాషిస్తుంటే, స్వామి వాజ్యయమును వారు ఔపోసన పట్టినారా అనిపించింది. ఆ దంపతులు ఆదర్శప్రాయులు. ప్రూజన్ మన ప్రశాంతి నిలయంలో ప్రతి సంవత్సరం కనీసం మూడు మాసాలపాటు యూనివర్సిటీలో ఎమ్బిఎల విద్యార్థులకు పారాలు చెప్పారు.

హంగరీ, బూడాపెస్టలో పెద్ద సభ నిర్వహింపబడింది. ఆడిటోరియం నిండిపోయింది. ప్రశ్నలను సంధించారు. ‘చెంత నేనుండగా చింత ఎందుకు?’ అని తాము ఇచ్చిన హామీని బాబావారు నెరవేర్చుకుంటున్నారూ అన్నట్లు నాచేత తగు జవాబుల నిప్పించారు. మన సాయిభక్తుల సౌజన్యంతో ఆక్కడి రాజప్రాసాదాలు, పరిసరాలు చూడడం జరిగింది.

హోలండీలో ఆమ్స్టర్డాం ప్రధాన కేంద్రం. పట్టణం చాలా సుందరంగా ఉంటుంది. ఎక్కడ చూచినా ప్రవాహాలు. ఇరుప్రక్కలూ భవంతులు ప్రాచీన కట్టడాలవలె ఉంటాయి. పట్టణం మధ్యలో ప్రముఖమైన, విశాలమైన ఆడిటోరియంలో ఒక మహాసభ నిర్వహించారు. రెండువేల మందికిపైగా హోజరయ్యారు. నా ప్రసంగాన్ని ‘డచ్ భాపలోకి అనువదించారు. ప్రసంగం అనంతరం ప్రశ్నాత్మరాల కార్యక్రమం జరిగింది.

లుధైనియాలో విల్లినియన్ ప్రధాన కేంద్రం. టోన్ హోలులో సభ జరిగింది. ఆక్కడకూడా అనువాదకుల నేర్చాటు చేశారు. ఇక్కడ అపురూపం, ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే, వారి భక్తితస్మయత్వం, భావతాదాత్మ్యం. భజన సమయంలో అధ్యుతంగా పాటలు పాడుతూ వాళ్ళు కక్కు మూసుకొని ఆనందాప్రవులు రాలుస్తుంటే నా మటుకు నాకు ‘పీరికి ఇంతటి భక్తి ఎక్కడిగ్గించి వచ్చింది’ అనిపించింది. ఆక్కడ మూడు సమావేశాల నేర్చాటు చేశారు. టోను హోలులో జరిగినది బహిరంగ సభ. మిగిలిన రెండు సభలు స్వామి భక్తులకోసం ప్రత్యేకంగా నిర్వహింపబడినవి.

మిమానం మెట్లు దిగుతూండగా నా తడబాటు చూసి సౌక్షమ్య పైలట్ స్వయంగా నా సంచీ పట్టుకుని ముందుకు నడిపించాడు. ఇది చూసి సిబ్బంది అవాక్కయ్యారు. కానీ, నాకు తెలుసు కారణం - అదే, బాబా అనుగ్రహం.

(రఘు)

మిస్ మిసిస్ నుత్రీషన్ ప్రైవేట్ తాలి

(ధారావాహికం - 57వ భాగం)

పీ.వి. రమణరావు

స్వరూప ఫలకం - దివ్య లింగం

1980 జూన్ 4 నుండి స్వామి పదిరోజులు కాళ్ళీరులో పర్యాచీంచిన సందర్భంగా ప్రకృతి శోందర్భం తిలకిస్తూ, అష్టదంగా నాలుగు కార్డలో భక్తులను వెంటబెట్టుకొని వెళ్ళి వాళ్ళకు అనేక అద్భుతమైన అనుభవాలను కలుగజేశారు. రమణీయమైన విశ్రాంతి ప్రదేశమగు డగ్గామ్లో ఒక సాయంత్రం అక్కడ ప్రవహిస్తున్న ఒక సెలయేరు తీరమున ఇసుక తిన్నెలపై ఉపవిష్టులైన స్వామి చుట్టూ భక్తులు కూర్చోని ఉన్నారు. కొంత సమయం ఆధ్యాత్మిక గోప్తి గావించిన తరువాత, తమ ముందు ఉన్న ఇసుకపై చేతి వ్రేలుతో ఏవో గీతలతో రేఖాచిత్రం గియసాగేరు. ఆ ఇసుకనుండి ఏదో పవిత్రమైన వస్తువును సృష్టించుటకు అది నాంది అని తెలిసిన భక్తులు ఉత్సుకతతో ఎదురుచూచుండగా స్వామి తమ రిక్తహస్తములను ఇసుకలోకి జొనిపి 4×4 వైశాల్యంగల స్వార్థ ఫలకమును వెలికితీసేరు. ఆ ఫలకంపై లక్షీషణ సమేత బండి నారాయణని చిత్రం ముచ్చటగా ముద్రించి ఉంది.

ఆ ఫలకమును భక్తులందరూ దర్శించి
నమస్కరించుటకు వీలుగా ఒక వెండి పక్కములో ఉంచి,
ఒక భక్తుడు దానిని అందరివద్దకు తీసుకువెళ్ళి
చూపించేడు. కొందరు ఆ ఫలకమును కేమేరాతో ఖోటో
తీసేరు. తరువాత స్వామి అదే ప్రక్రియ ననుసరిస్తూ ఆ
జసుకనుండి రెండు అంగుళముల నిడివి గల ఒక స్ఫోక
లింగమును సృష్టించి అందరికి చూపుచూ, అది
జగద్గురు ఆదిశంకరాచార్యులవారు అమర్నాథ్ గుహలో

డచ్ గామ్ సెలయేరు తీరమున భగవాన్

హీమలింగము క్రింద ప్రతిష్టించినది అని వివరించగా, అక్కడ చేరిన భక్తులందరూ స్వామియొక్క అధ్యత సృష్టికి ఆశ్చర్యపడి, భక్తితో నమస్కరించేరు. ఆఖరున స్వామి వాటిని యథాస్థానమున పునఃప్రతిష్టించుటకు అదృశ్యం గావించేరు.

అధ్యాత స్ఫైట - అనుగ్రహ వ్యప్తి

మరొక సందర్భంలో పహార్లగామ్ సమీపమున లిడ్జర్ నదీ తీరమున స్వామి చుట్టూ భక్తులు కూర్చొని ఉండగా ఇసుకనుండి మూడంగుళముల నిడివి గల ఒక అధ్యాత స్ఫైట లింగమును స్ఫైటించి, “చిదంబరంలో అది శంకరాచార్యులవారు ప్రబలమైన ఆధ్యాత్మిక శక్తి వ్యాప్తి కొరకు ప్రతిష్ఠించిన లింగమిది” అని వివరించి అందరికి చూపించేరు.

జూన్ 9వ తేదీన లిడ్జర్ నది సమీపములోని అతిథి గృహమునకు అనుకొని ఉన్న ఉద్యోగవనుంలో భక్తుల మధ్య ఉపవిష్టులయ్యే ముందు ఒక గులాబీ పువ్వును త్రుంచి దానిమీద గట్టిగా నోటితో ఊదేరు. అది ఒక శివలింగముగా మారిపోగా దానిని కల్పుల్ బెరీకి ఇచ్చేరు.

అదే రోజున ఆ నది తీరమున కూర్చొని స్వామి శ్రీచక్తము చెక్కబడిన ఒక పతకమును స్ఫైటించేరు. తరువాత తమ దివ్య హాస్తమునుండి స్ఫైటించిన చేతి గడియారాలు జనరల్ మల్టీత్రా, సోహన్లాల్లకు ఇచ్చేరు; మేజర్ కౌల్కు బంగారు ఉంగరం; సోహన్లాల్, కల్పుల్ బెరీలకు అక్కయ విభూతి భరిణలు స్ఫైటించి ప్రసాదించేరు.

జనరల్ మల్టీత్రా సతీసమేతంగా 1974, 1976 లలో, తిరిగి 1980 జూన్లో కాశీరులోనూ భగవాన్ని దర్శించుకున్నాడు. 1980 అక్టోబరులో నాగ్పూర్ జిల్లాలో పర్యటిస్తున్నప్పుడు తీవ్రమైన చర్యవ్యాధికి గురి అయ్యేడు. మొహం మీదంతా పొక్కులు వచ్చేయి. అధికార విధుల ఒత్తిడివల్ దానిని నిర్దాక్షయం చెయ్యగా, అతి త్వరలోనే ఆ వ్యాధి తీవ్రతరమై తలమీద, మొహంమీద, కళ్ళ చుట్టూ పుండ్లు ఏర్పడ్డాయి. వెంటనే ఆయన ఢిల్లీలోని ఆర్ట్ హస్పిటలకి వెళ్ళగా అక్కడ డాక్టర్లు ఎంత ప్రయత్నం చేసినా ప్రయోజనం లేకపోయింది సరికదా ఆ వ్యాధి ఇంకా ఉధృతమై మొహంమీద, కళ్ళ చుట్టూ, తలమీదా పుండ్ల రూపం దాఖ్లి బాధపెట్టసాగింది. కన్నులు తెరవడం కూడా కష్టమైపోయింది. డాక్టర్లు నిస్పుహా చెందేరు.

వైద్యం విఫలం అవడం చూసి ఆయన సతీముణి ప్రేమామల్టీత్రా ప్రశాంతినిలయం వచ్చి స్వామి దర్శనార్థం లైనులో కూర్చొని ఉండగా, స్వామి భక్తులను వరుసగా

చూస్తూ ఆమె ముందు నిలబడగానే ఆమె కంటిధారలతో స్వామి పాదాలు పట్టుకుంది. ఆమె ఏమీ నోరు విప్పి చెప్పుకముందే స్వామి, “ఎందుకు భయపడతావు? అత్రధవల్ వ్యాధి ముదిరింది. త్వరలోనే తగ్గిపోతుంది” అని చెప్పి విభూతి స్ఫైటించి ఇచ్చేరు. ఆమె ఢిల్లీ తిరిగి వెళ్ళి భర్తకు విభూతి ప్రసాదం ఇచ్చినప్పటినుండి వ్యాధి తగ్గముఖంపట్టడం చూసి డాక్టర్లు ఆశ్చర్యపోయేరు.

మొహంమీద, కళ్ళ చుట్టూ ఉన్న పుండ్లనుండి చీము కారడం తగ్గినా శాశ్వతంగా మచ్చలుండిపోతాయని, కనురెపులు మూసినప్పుడు సూదులతో గ్రుచ్చినంత బాధ మరికొన్నాళ్ళుంటుందని, పుండ్లు కంటిలోపలకూడా ఉండటంవల్ చూపు మందగించడంకానీ, పూర్తిగా పోవడంకానీ సంభవించవచ్చుననీ కంటి డాక్టర్లు చెప్పేరు. డాక్టర్ హెచ్చరికలన్నీ ప్రక్కకునెట్టి జనరల్ మల్టీత్రా వెంటనే సతీసమేతంగా ప్రశాంతి నిలయం వచ్చేదు.

స్వామి మల్టీత్రాను చూచి పిలిచి, “భయపడకు. నేను నీకు చూపు ఇస్తాను” అన్నారు. స్వామి భోజనం చేసే సమయంలో మల్టీత్రాకి తమ ఎదురుగా కూర్చొని భోజనం చేసేటట్లు పేట్లు పెట్టించారు. భోజనం సమయంలో స్వామి మల్టీత్రా కళ్ళవైపు కొన్ని క్షణలు సూటిగా చూస్తూ ఉండడం మల్టీత్రా గమనించేదు. వారం రోజుల్లో చూపు యథాతథంగా వచ్చేసింది. మొహం మీద మచ్చలు పూర్తిగా అధృత్యమయ్యేయి. ఢిల్లీ వెళ్ళేక అది చూసి ఆర్ట్ డాక్టర్లు నిరాంతపోయేరు.

ప్రా॥ వి.కె. గోకాక్ అనుభవాలు

ప్రాఫెసర్ వి.కె. గోకాక్ 1976లో బెంగళూరు యూనివరిటీ వైస్సెంచ్యూలర్, అరవిందా భక్తులు, జ్ఞానపీర్ అవార్డు గ్రహీత. భగవాన్ బాబావారి దర్శనం చేసుకున్న వారి ఆనందానుభవం ‘దర్శన్’ అనే సంచలనాత్మకమైన ఆంగ్ల కవితగా రూపొందింది.

1976లో శ్రీమతి శారద గోకాక్ ప్రాణహోని కలిగించే శ్వాసకోశ సంబంధిత వ్యాధికి గురి అయింది. ఆధునిక వైద్యం విఫలమయింది. ఆమెకు శప్త చికిత్స చేసే, అది విజయవంతమైతే, కొన్ని సంవత్సరములపాటు మాత్రమే

జీవించే అవకాశం ఉండని, లేకపోతే నాలుగైదు నెలలకంటే జీవించడం సాధ్యం కాదనీ శస్త్ర చికిత్స నిపుణులు చెప్పేరు. గోకాక్ దంపతులు వెంటనే వైటఫీల్డ్ వెళ్ళి స్వామిని దర్శించేరు. స్వామి ఆమెకు విభూతి సృష్టించి ఇచ్చి, “ఏ ఆపరేషనూ వద్దు. వ్యాధి తగ్గిపోతుంది” అని వారిని ఆశీర్వదించి పంపేరు. నాలుగు రోజులు పోయిన తర్వాత ఆమెకు ఆ వ్యాధి బాధ తగ్గినట్లు అనిపించి వైద్యులను సంప్రదించగా, వారు అన్ని పరీక్షలూ చేసి, వ్యాధి పూర్తిగా అదృశ్యమైనట్లు నిర్ధారించి, స్వామి ఆశీస్సుల ప్రభావానికి అశ్చర్య చక్కితులయ్యేరు. ఆ తర్వాత ఆమె 18 సంవత్సరాలు సంపూర్ణ ఆరోగ్యంతో జీవించేరు.

1981 నుండి 1986 వరకూ ప్రొ॥ వి.కె. గోకాక్ శ్రీ సత్యసాయి యూనివర్సిటీ వైస్ఫాన్సులర్ పదవిలో కొనసాగుతూ, భగవాన్ దివ్యశక్తికి నిదర్శనములైన ఎన్నో వారి మహిమలను చూసేరు. ఒక సందర్భంలో ఈ క్రింది అనుభవమును ఉదాహరించేరు. వారి మాటల్లోనే అది ఇక్కడ అందించబడింది:

“ఒకరోజున ఇటలీనుండి 40 మంది భక్తులు బృందావన్కి స్వామి దర్శనార్థం వచ్చేరు. స్వామి మానవ రూపంలో ఉన్న దైవం అన్న ప్రగాఢ విశ్వాసం వాళ్ళ వినయంలో, కళ్ళల్లో, ప్రవర్తనలో ద్వోతకమవుతూంది. స్వామి వాళ్ళందరినీ, వాళ్ళతోబాటు నన్నా ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూకి పిలిచేరు. వాళ్ళలో ఎవరికీ ఇంగ్రీషు రాదు. చిరునవ్వుతో వాళ్ళందరినీ స్వామి అనుగ్రహించేరు. తర్వాత అందరికీ విభూతి ప్రసాదం, కొండరికి హస్తచాలనంతో సృష్టించిన లాకెట్లు, ఉంగరాలు ఇచ్చేరు. తర్వాత పది నిమిషాలు, ఇటలీ భాష, ఇంగ్రీషు భాష మిత్రులు భాషలో కుశలప్రత్యులతో వాళ్ళ మనస్సులను రంజింపజేశారు. “ఉన్నది ఒకే భాష, అది హృదయ భాష” అన్న స్వామి మాటలకది ప్రత్యుష నిదర్శనం.

భగవాన్ సన్మిధిలో ప్రొఫెసర్ గోకాక్ దంపతులు

ఆ భక్తులలో అనేక సంవత్సరాలుగా క్రచెన్ (ఊతకళ్లు) సహాయంతో నిలబడడం, నడవడం చేస్తున్న ఒక మధ్య పయసుడి నుండి స్వామి అతని క్రచెన్ ఆడిగి తీసుకుని, ఆ వికలాంగునితో, “నువ్వు ఇప్పుడు లేచి నిలబడి, అక్కడ భజన చేస్తున్నవాళ్ళ దగ్గరికి నడచి వెళ్ళు. ఊ.. లేచి వెళ్ళు” అన్నారు సాధికార స్వరంతో. అక్కడికి భజన స్థలం సుమారు వంద గజాల దూరముంది. అతడు మొదట నివ్వేరపోయి తర్వాత నేలమీద చేతులు ఆనించి, కష్టమీద లేచి నిలబడ్డాడు. అందరూ ఆహారాలు చేస్తూండగా స్వామి, “ఊ.. నడుచుకుంటూ వెళ్ళు” అంటూ సంజ్ఞయుక్తంగా ఆదేశించేరు. అంతే! అతడు నెమ్ముదిగా ముందు తప్పటిడుగులు, తర్వాత మామూలు నడకతో వెళ్ళడం చూసిన భక్తులు, “జీసన్ మళ్ళీ వచ్చేడు” అన్న భావాన్ని వాళ్ళ భాషలో ఆనందంగా వృక్షం చేస్తూండగా భక్తులు కరతాళధ్వనులు చేశారు” అన్నారు, ప్రొ॥ గోకాక్. ఆయన తన 75వ జన్మదినమునాడు మాటల్డాడుతూ, “నా జీవితంలో నేను నేర్చున్న ముఖ్యమైన పారం ఒక్కటే. అది బాబా దివ్యచరణారవిందములకు సంపూర్ణ శరణాగతి చెందడం; అందులోనే నా జీవిత సాఫల్యం ఉండని గ్రహించడం” అన్నారు.

(పుసేషం)

శ్రీ సత్యసాయి విద్యాసంస్థల వార్షిక క్రీడోత్సవం

జనవరి 11వ తేదీన విద్యార్థులు శ్రీ సత్యసాయి హిల్స్ ప్రైస్టిచీయింలో వార్షిక క్రీడోత్సవంలో పాల్గొన్నారు. జనవరి 12 నుండి 15 వరకు సాయి కుల్యంత్ హోలులో సాయంవేళలలో సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలను సమర్పించారు. విద్యార్థులు 2000 మందికి పైగా పాల్గొన్న ఈ క్రీడోత్సవంలో ఆరు సంవత్సరాల వయసుగల బాలలుకూడా పాల్గొని, క్రీడా స్థాట్లిని ప్రదర్శించి ప్రైక్స్కులను ఆనందపరిచారు. ఈ క్రీడోత్సవాలు విలువల అధారంగా రూపొందించిన సమగ్రమైన శ్రీ సత్యసాయి విద్యావిధానంలో అంతర్భాగం. భగవాన్ ఒక పర్మాయం చెప్పారు, సాయి విద్యార్థులు విద్యార్థులు ఏ పతకాన్నో బహుమతినో ఆశించి క్రీడలలో పాల్గొన్నారు. వారి లక్ష్మీమల్లా స్వామిని ఆనందపరచడమే.

జనవరి 11వ తేదీన అనంతపురం క్యాంపస్ విద్యార్థులు, ప్రశాంతి నిలయం విద్యార్థులు బ్రాంబ్యాండ్ వాదనతో ముందు నడుస్తూ, మరికొందరు మోటార్ సైకిల్పై అనుసరిస్తూ ఓపెన్ టాప్ కారులో భగవాన్ని హిల్స్ ప్రైస్టిచీయింలోకి ఆహ్వానించారు. విద్యార్థులు నాయకులు వివిధ వర్షముల పతాకాలను ధరించి వందనములు అర్పించారు. భగవాన్ బాబావారి వాహనం శాంతి వేదికను సమీపించగానే కొందరు విద్యార్థులు పూర్ణకుంభముతో, వేదప్రవచనముతో వారిని వేదికపైకి ఆహ్వానించారు. వారు వేదిక నలంకరించగానే విద్యార్థులు

విద్యార్థులు కవాతు చేస్తూ వందనములు అర్పించారు. శ్రీ సత్యసాయి విశ్వవిద్యాలయ పతాకాన్ని ఆవిష్కరించిన అనంతరం క్రీడాజ్యోతిని వెలిగించారు. రామచిలుక ఈ క్రీడోత్సవాల చిహ్నం. విద్యార్థులు క్రీడాజ్యోతిని స్థేడియింలో త్రిప్పిన అనంతరం రామచిలుక ఆ క్రీడాజ్యోతిని కేబుల్ద్వారా హనుమగిరిపైకి తీసుకువెళ్ళి అక్కడ ప్రధాన క్రీడాజ్యోతిని వెలిగించింది.

ముందుగా ముద్దేసహశ్లీ క్యాంపస్ విద్యార్థులు మోటార్ సైకిల్పై సాహసాపేతమైన విన్యాసాలు చేశారు. ప్రశాంతి నిలయం క్యాంపస్ విద్యార్థులు, శ్రీ సత్యసాయి మీర్పురి సంగీత కళాశాల విద్యార్థులు, శ్రీ సత్యసాయి ప్రైస్టిచీ సెకండరీ స్కూలు బాలలు డ్రాగన్ స్కూల్స్, యుద్ధ విద్యాలను ప్రదర్శించారు. చేతులకు తెల్లటి తొడుగు ధరించి వివిధ ఆకృతులను ఏర్పరిచారు.

జనవరి 11 సాయంవేళలో క్రీడోత్సవం తిరిగి ప్రారంభమైంది. శ్రీమతి ఈశ్వరమ్మ ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలు విద్యార్థులు, శ్రీ సత్యసాయి ప్రైమరీ స్కూలు విద్యార్థులు విద్యార్థులు, అనంతపురం క్యాంపస్ మరియు నర్సింగ్ కళాశాల (ప్రైట్ఫీల్డ్) విద్యార్థులు, బృందావనం క్యాంపస్ విద్యార్థులు క్రీడలలో పాల్గొన్నారు. కౌబాయ్ స్కూల్స్, సంప్రదాయ స్కూల్స్ చేశారు. నిలువుగా, సమాంతరంగా అమర్ఖిన కడ్డిలపై విన్యాసాలు చేశారు. కర్పొరేషను ప్రదర్శించారు. తెలుపు నలుపు వర్షముల కలగలుపు దుస్తులను ధరించి, అడుగులు వేసి ప్రైక్స్కులకు దృష్టి బ్రాంతిని కలిగించారు. సైకిల్పై విన్యాసాలు చేశారు. చివరగా కాగడాలతో ‘సాయిరామ్’, ‘వి లవ్ యు’ ఆకృతులను ఏర్పరిచారు.

వార్షిక క్రీడా సాంస్కృతికోత్సవాలలో భాగంగా జనవరి 12వ తేదీన సాయికుల్యంత్ హోలులో శ్రీ సత్యసాయి ప్రైస్టిచీ సెకండరీ స్కూలు బాలురు ‘అవర్ లైవ్స్ - యువర్ మేస్టేజీ’ నాటికను సమర్పించారు. ఈ నాటిక, ఈ ప్రపంచంలో చెడ్డవారికంటే, చెడును ఎదురించగల శక్తి ఉండికూడా మిన్నకుండే మంచివారివల్ల ఎక్కువ నష్టపోతున్నదని తెలియజ్ఞింది. ఈ నాటికలో సాయి విశ్వవిద్యాలయంలో విద్యు నభ్యసించి, మందుల

తయారీ రంగములో ప్రముఖ స్థానములో ఉన్న సత్య స్వరూప కొత్తగా విడుదల చేయబోయే ‘ఇఖిమెరల్’ మందు వలన కలిగే దుష్పరిణామాలనుగరించి తెలుసుకుంటాడు. మందుల తయారీ రంగములో ఉన్న ఇతర ప్రముఖులు భారీ పెట్టుబడిని, కృషిని దృష్టిలో ఉంచుకొని చివరి క్షణములో ఆ మందు విడుదలను ఆపుచేయడం తీవ్ర నష్టాన్ని కలిగిస్తుందని చెబుతారు. అయితే, సత్యస్వరూప భగవాన్ సందేశాల సూటితో తన సహచరులను ఒప్పించి ఆ మందు విడుదలను ఆపుజేస్తాడు. ఆ రంగములో ప్రముఖులు అతని నిర్ణయానికి దిగ్రాంతులైనా నైతిక విలువలపై ఆధారపడినందుకు అతణీ అభినందిస్తారు.

జనవరి 13వ తేదీన బృందావనం విద్యార్థులు బ్రాంచ్‌ద్వారా గీతాలను వినిపించిన అనంతరం ‘భద్రాచల రామదాసు’ సంగీత సృత్య నాటికను ప్రదర్శించారు. నిజ భక్తులు కలిన పరీక్షలకు తట్టుకొని, భగవన్నామాన్ని విడువక ఆధ్యాత్మిక పురోగతిని సాధించగలరని ఈ నాటిక సందేశం. కలిన కారాగార శిక్ష కంచర గోపన్న విషయంలో తీవ్ర సాధనగా పరిణమించింది. 17వ శతాబ్దానికి చెందిన గోపన్న భక్తి పారవశ్యంలో ఎన్నో కీర్తనలను రచించి పాడాడు. రామసేవకు అంకితమై ‘రామదాసు’గా ప్రజల హృదయాల్లో నిలిచిపోయాడు.

జనవరి 14వ తేదీన అనంతపురం క్యాంపస్ విద్యార్థినులు సమర్పించిన ‘ఆత్మవిద్య’ కార్యక్రమంలో ‘దాసోఽహం’ నుండి మానవుని జీవన యాత్ర ప్రారంభమవుతుందని, ఆత్మచింతనతో ‘నేనెవరు?’ అని ప్రశ్నించుకొని, తాను దైవముకంటే భిన్నము కాదని గ్రహించి, ‘సోఽహం’ తత్త్వములో లీనమై ‘నేను నేనే’ అని గ్రహిస్తాడని, ‘నేను’ అనునది భగవంతుణీ సూచిస్తున్నదని ఈ నాటిక తెలియజేసింది.

ఈ ప్రదర్శనానంతరం ముద్దేసహళ్ళి విద్యార్థులు ‘శేర్ ప్యార్ కే లిమ్’ సంగీత సృత్య నాటికను సమర్పించారు. మానవుడు తన ఆకాంక్షలు నెరవేరకపోతే నిరాశకు గురికావడం సహజం. అయితే, కొందరు అటువంటి పరిణామాలు సంభవించినప్పుడు తీవ్రమైన మానసిక ఒత్తిడికి గురికావడంవలన నిస్తేజులవుతారు. ఆ ప్రభావం

వారు చేపట్టే ప్రతి చిన్న పనిపైకూడా పడుతుంది. అయితే, సత్యంగము, దైవవిశ్వాసము వారిని పునర్తేజులను చేయగలదని, భగవంతుడు భక్తుని ఏనాచికీ విడువడని ఈ నాటిక సందేశం.

బహుమతి ప్రదానోత్సవం

మకర సంక్రాంతిరోజున ఉదయం సాయికుల్వంత్ హాలులో బహుమతి ప్రదానోత్సవం జరిగింది. నాటి కార్యక్రమానికి నేతృత్వం వహించిన కంట్రోలర్ ఆఫ్ ఎజ్యిమినేషన్స్ శ్రీ సంజయ్ సహసీ తమ స్వాగతోపన్యాసంలో క్రీడా సాంస్కృతికోత్సవాల విశిష్టతను తెలియజేశారు. తదుపరి సైన్సు విభాగపు డీన్ ప్రో॥ శివశంకర సాయి ప్రతి విద్యార్థిలో అంతర్లీనంగా ఉన్న సైవణ్ణాన్ని వెలికి తీయడానికి సానుకూలమైన పరిస్థితులు కల్పించవలసిన బాధ్యత అధ్యాపకులపై ఉన్నదన్నారు. సైవణ్ణం భగవత్ ప్రసాదం కాదు, సైవణ్ణం భగవంతుడే అన్న స్వామి మాటలను ఉటంకించారు. అనంతపురం క్యాంపస్కు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ కుమారి శీనం బజాజ్ క్రీడోత్సవాలనుండి ముఖ్యముగా నేర్చుకోవలసినది ఐకమత్యమన్నారు. శ్రీ సత్యసాయి హైయర్ సెకండరీ సూటు విద్యార్థి డి. సాయి నందన్ భగవాన్ బాబావారే ఈ క్రీడోత్సవాలకు సూత్రధారి, పాత్రధారి అన్నారు. ముద్దేసహళ్ళి క్యాంపస్కు చెందిన అజయ్ వల్పరాజ్ భగవాన్ బాబావారి అనుగ్రహమనే దివ్య సంస్కర్మ తానూ ఆత్మవిశ్వాసముతో మోటార్ సైకిల్స్‌పై లీప్స్‌మైన విన్యాసాలు చేయడానికి తోడ్సుడిందన్నారు. బృందావనం క్యాంపస్కు చెందిన మందా మహాదేవ్ క్రీడోత్సవం విజయవంతం కావడానికి మూలం విద్యార్థులకు స్వామిపట్ల గల భక్తి విశ్వాసాలే అన్నారు. ప్రశాంతి నిలయం క్యాంపస్కు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ సాయి గజేశ్ మనం జీవితాలను భగవాన్ సార్థకం గావిస్తారన్నారు.

అనంతరం, వ్యవస్థాపక దివ్య ఛాన్సులర్ కవ్వలను శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రుల్ ట్రస్ట్ సభ్యులు, వైన్ ఛాన్సులర్ విద్యార్థినీ విద్యార్థుల ప్రతినిధులకు అందజేశారు.

బాలవికాన్ జాతీయ సమేళనం

బాలవికాన్ మూడవ గ్రూప్ బాలలు మరియు బాలవికాన్ పూర్వ విద్యార్థినీ విద్యార్థుల 4వ జాతీయ సమేళనం ప్రశాంతి నిలయంలో జనవరి 16, 17 తేదీలలో నిర్వహింపబడింది. ఆహాతులకు పరిమిత మైన చర్చను పూర్ణచంద్ర ఆడిటోరియంలో నిర్వహించగా, సాయం సమావేశాలను భక్తులందరూ పాల్గొనడానికి ఏలుగా సాయికుల్పంత్ హాలులో నిర్వహించారు.

సంగీత కళాశాల బృందంచే త్యాగరాజ ఆరాధన

తదుపరి ప్రసారమైన దివ్యోపన్యాసంలో భగవాన్ ఐకమత్యము, ప్రేమ, భక్తి ప్రపంతులన్న విద్యాలయాలు విస్తరిస్తే ప్రపంచంలో నేడు ఉన్న సమస్యలన్నీ పరిష్కార మవుతాయి అన్నారు.

జనవరి 15వ తేదీన సాయంవేళలో ప్రశాంతి నిలయం క్యాంపస్ విద్యార్థులు వారిష్క క్రీడా సాంస్కృతికోత్సవాలలో చివరి అంశంగా సమర్పించిన ‘రామో విగ్రహవాన్ ధర్మః’ నాటికలో రాముని సచ్చిలము, ధర్మమూ ప్రధానాంశాలు. ఉత్తమ నాయకునిగా, ప్రజా రంజకుడైన పరిపాలకునిగా, భక్త సులభుడైన దైవముగా భారతీయ సంస్కృతిలో శ్రీరామునికి మహాస్నతమైన స్థానమున్నది. రావణుడు మరణించే ముందు ప్రపంచానికి ఇచ్చిన సందేశం, ‘చెడు భావనలు తలెత్తినప్పుడు వాటిని వెంటనే కార్యరూపములో పెట్టక దాటవేస్తాపోవాలి, సద్మావనలు తలెత్తినప్పుడు వాటిని వెంటనే అమలు చేయాలి’ ఈ నాటికకు చక్కని ముగింపు.

త్యాగరాజ ఆరాధన

జనవరి 17వ తేదీన శ్రీ సత్యసాయి మీర్పురి సంగీత కళాశాల విద్యార్థులు త్యాగరాజ కృతులను స్వామి సన్నిధిలో గానం చేశారు. ‘దుడుకు గల’ కీర్తనతో ప్రారంభించి, ‘రాగసుధారస’ కీర్తనను పాడి, ‘బంటురితి కొలువు...’ కీర్తనను వీణపై వినిపించారు. చివరగా ‘ఎందరో మహానుభావులు’ కీర్తనను ఆలపించారు.

జనవరి 16వ తేదీన సాయం సమయంలో శ్రీ సత్యసాయి సేవసంస్థల దేశీయ అధ్యక్షులు శ్రీ నిమీష పాండ్య బాలవికాన్ ఉద్ఘాటనం మానవతా విలువల పునరుద్ధరణకు తోడ్పడిందని, నేడు ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్న అన్ని సమస్యలను మానవతా విలువల దృక్కోణములో పరిశీలించవలసి ఉందని చెప్పారు.

మధ్యప్రదేశ్లో అడిపినల్ డిస్ట్రిక్ట్ జడ్జ రాజీవ్ కర్కుహేజి భోపాల్ విషవాయువు దుర్భాగ్య బాధితులకు పరిహారాన్ని ఇచ్చే బాధ్యతను నిర్వహించడానికి బాలవికాన్ శిక్షణ తనకు ఎంతగానో తోడ్పడిందని చెప్పారు. నిష్పక్షపాతముగా తాను పరిహారాన్ని పంపిణీ చేయడంతో కొందరు ముస్లిం సోదరులు రామాలయ సమూహాపై పవిత్ర ఖురాన్ ప్రతిని ఉంచి తనకు బహుకరించారన్నారు. తాను సాయి భక్తుడనని తెలుసుకొని స్వామికి తమ వందనములను తెలుపుమని కోరారన్నారు.

పంజాబ్ నుంచి వచ్చిన కుమారి విభూతి మల్హీత్రా బాలవికాన్ సమభావాన్ని, సమత్వాన్ని బోధిస్తుండన్నారు.

తదుపరి శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రుస్ట్ సభ్యులు శ్రీ కె. చక్రవర్తి ‘శ్రీ సత్యసాయి బాలవికాన్ - ది పార్ట్ డివైన్’ గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరించారు. ఉత్సర్పదేశ్నంది వచ్చిన శ్రీమతి అరుణిమ ప్రకాశ్ బాలవికాన్ చిహ్నం యొక్క విశిష్టతను తెలియజేశారు. ఆ చిహ్నంలో పద్మం పవిత్రతకు, సుగుణానికి ప్రతీక అన్నారు. నీలంరంగు ఆధ్యాత్మికతకు, సమభావానికి, ప్రశాంతతకు ప్రతీక

సత్యంగ్ హోల్స్ కేరళ పొత్రికేయుల సమావేశం

అన్నారు. పద్మం స్వచ్ఛతకు సంకేతమని, అట్లే బాలవికాన్ బాలులు చెడును విడునాడి సచ్చిలాన్ని పెంచుకుంటారన్నారు.

జనవరి 17వ తేదీన ఉదయం బాలవికాన్ జాతీయ సమ్మేళనం ముగింపు కార్యక్రమం జరిగింది. ఉదయం గం 8.20 లకు పరివర్తనకు ప్రతీకగా ఒక దండాన్ని ధరించి ఒక ప్రతినిధి ముందు నడువగా పెద్దలు, బాలవికాన్ గురువులు, విద్యార్థినీ విద్యార్థులు సర్వరోగ నివారణి గాయత్రీ మంత్రాన్ని పరిస్తూ సాయికుల్పంతే హోల్స్ కోర్టులోకి ఊరేగింపుగా వేంచేశారు. బాలవికాన్ జాతీయ డిప్యూటీ కోఆర్డినేటర్ డా॥ ఎల్. శశిబాల నేతృత్వంలో విద్యార్థినీ విద్యార్థులు స్నాతకోత్సవ ప్రతిజ్ఞ చేశారు.

సాయి సంస్థల దేశీయ అధ్యక్షులుగా గతమలో సేవలందించిన శ్రీ వి. శ్రీనివాసన్ ప్రసంగిస్తూ బాలవికాన్ పూర్వ విద్యార్థినీ విద్యార్థులు శ్రీ సత్యసాయి సంస్థలో ప్రముఖ పొత్ర వహించాలని పిలుపునిచ్చారు.

అనంతరం, ప్రతిభావంతులైన బాలవికాన్ పూర్వ విద్యార్థినీ విద్యార్థులకు శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు సభ్యులు శ్రీ కె. చక్రవర్తి, బాలవికాన్ జాతీయ డిప్యూటీ కోఆర్డినేటర్ శ్రీమతి కమలాపాండ్య పురస్కారాలను అందించారు. బాలవికాన్ ట్రైడ్ 1 చిన్నారులు అధర్షు, జిగ్స్ పేర్సు బాలవికాన్ వారికెంత ప్రీతిపాత్రమైనదోచెప్పారు. కుమారి ఐశ్వర్య వందన సమర్పణ చేశారు.

కేరళ పొత్రికేయుల ప్రతియాత్ర

జనవరి 23వ తేదీన సాయంవేళలో కుమారి జానకి యమ్. నాయర్ స్వామి సన్నిధిలో సంకీర్తన చేశారు. ‘నగుమోము గనలేని...’, ‘జగదోద్ధరణ...’ పాటలు పాడారు. మళ్ళీ ముల్లో, తమిళంలో కొన్ని భక్తి గీతాలను ఆలపించారు. తదుపరి, కుమారి అభిరామి అజయ్ ‘గురువందన’ శ్లోకముతో తమ సంకీర్తనను ప్రారంభించారు. ‘ఉయ్యాల లూగుమా శ్రీ సత్యసాయి’, ‘భక్తజన వత్సలే’ పాటలు పాడారు.

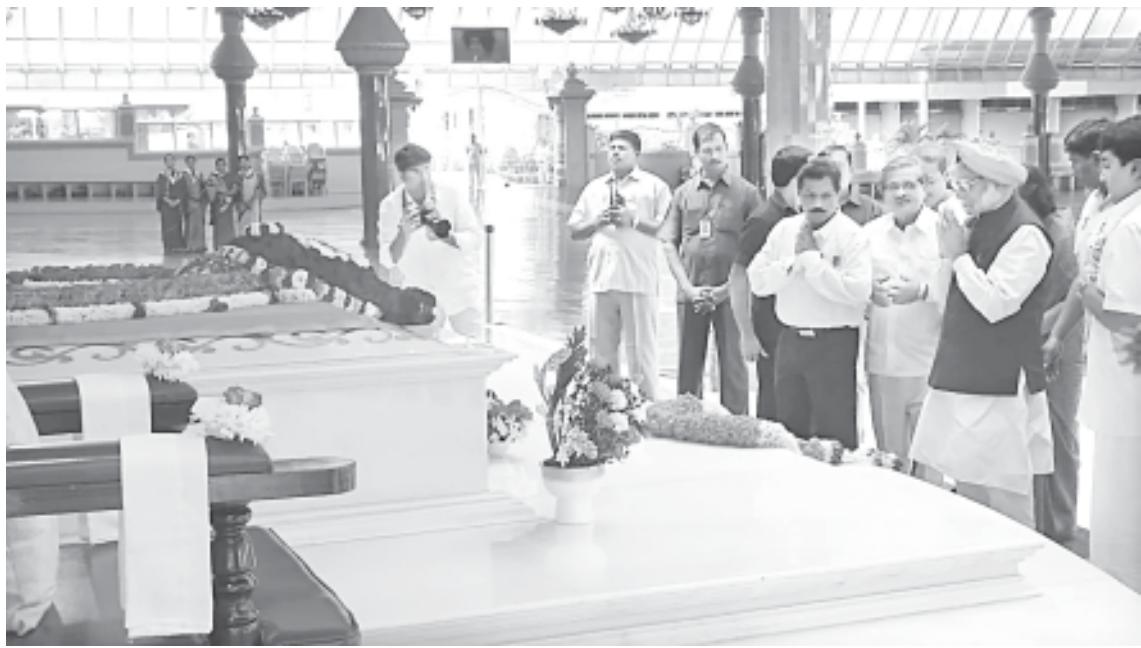
ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించే ముందు కేరళ రాష్ట్ర సాయి సంస్థల అధ్యక్షులు ప్రో. ముకుందన్ ప్రసంగిస్తూ, సాయి సంస్థలకు ఎటువంటి ప్రచారమూ అవసరం లేదనీ, ఈ ప్రతియాత్ర ప్రజలలో సేవాభావాన్ని, ఆధ్యాత్మిక అభిరుచిని కలిగించడానికి అవశ్యకమైన సమాచారాన్ని అందించే ప్రయత్నమన్నారు.

శల్య వైద్య నిపుణుల అంతర్జాతీయ సదస్య

జనవరి 18వ తేదీన శ్రీ సత్యసాయి ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ వైద్య మెడికల్ సైన్సెస్, ప్రశాంతి గ్రామ్ శల్యవైద్య విభాగంలో ‘ఇలిజార్డ్ - ఇవాల్యూయేషన్ అండ్ అప్లికేషన్్’ అంశంపై అంతర్జాతీయ సదస్యును నిర్వహించారు. ఈ ప్రక్రియను వివరించడానికి నిష్పాతులైన వైద్యులు రఘ్య నుండి ఆరుగురు, ఇటీనుండి ఇద్దరు, బ్రెజిల్సునుండి ఒకరు, బంగ్లాదేశునుండి ఒకరు, ఇంకా భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలనుండి ఏడుగురు వచ్చారు. మొత్తం 135 మంది ఆహాతులు ఈ సదస్యులో పాల్గొన్నారు.

ఈ ప్రక్రియను ఉపయోగించి ఆపరేషన్ చేస్తున్నప్పుడు ‘యుట్యూబ్ చానల్ డ్యూరా చూసే అవకాశం ఆహాతులకు లభించింది.

సదస్యును ప్రారంభించే ముందు శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు సభ్యులు శ్రీ కె. చక్రవర్తి, శ్రీ ఆర్.జె. రత్నాకర్, ట్రస్టు సెక్రెటరీ శ్రీ ప్రసాదరావుగార్లు

2016 ఫిబ్రవరి 2వ తేదీన మాజీ ప్రధాన మంత్రి గోండా మనోహన్ సింగ్

శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రుస్టు పెద్దల సమక్షంలో దివ్య సమాధిని దర్శించి

పుష్పహరం సమర్పించినపుటి దృశ్యం

మాట్లాడుతూ, వైద్యసేవలో ఆధ్యాత్మిక స్వార్థిని, సాయి అదర్చ వైద్య సంరక్షణ సూత్రాలను వైద్యులు అవగతం చేసుకొని ఆచరణలో ఉంచాలన్నారు. ప్రశాంతి గ్రామలోని శ్రీ సత్యసాయి ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ హైయర్ మెడికల్ సైన్సెస్ ఇన్ఫార్మేషన్స్ డైరెక్టర్ డా. గురుమార్తి ప్రసంగిస్తూ, శల్యవైద్యములో సముచితమైన నూతన ప్రక్రియలపట్ల అవగాహన అవసరమన్నారు.

శ్రీ సత్యసాయి సూపర్ స్పెషాలిటీ హస్పిటల్ (హైటోల్యూ)
వార్డ్‌కోష్టవం

హైటోల్యూలోని శ్రీ సత్యసాయి ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ హైయర్ మెడికల్ సైన్సెస్ ను 2001 జనవరి 19వ తేదీన నాటి భారత ప్రధాని శ్రీ అటల్ బిహారీ వాజ్దేహి భగవాన్ దివ్య సమక్షంలో ప్రారంభించారు. ఆ హస్పిటల్ ఉద్ఘాటన జనవరి 24వ తేదీన వార్డ్‌కోష్టవాన్ని ప్రశాంతి

నిలయంలో స్వామి సన్నిధిలో జరుపుకున్నారు. ఆ సందర్భంలో ప్రసంగిస్తూ హస్పిటల్ డైరెక్టర్ డా. సుందరేశ్, స్వామి ఇచ్చిన దివ్యస్వార్థితో హస్పిటల్లో ఉన్నత ప్రమాణాలను పాటిస్తున్నామన్నారు. ఉద్యోగులు రోగులపట్ల ప్రేమతో, ఆదరణతో వ్యవహారిస్తున్నారన్నారు. హస్పిటల్ పైనాన్నియల్ కంట్రోలర్ శ్రీ కృష్ణ కుమార్ ప్రసంగిస్తూ, సేవకు దైవప్రీతి ఆధారమన్నారు.

హస్పిటల్ ఉద్యోగులు తదుపరి సమర్పించిన ‘శ్రీరామ శరణం మమ’ నాటికలో అవతారపురుషులైన శ్రీరాముడు, భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు త్యాగదనులై మానవాళికి ఆదర్శాన్ని అందించారన్నారు. త్రేతా యుగంలో వానరులను ఎంచుకొని వారిని అనుగ్రహించినట్లుగా ఈ యుగములో శ్రీ సాయిరాముడు అటువంటి మహాధ్యాగ్యాన్నే హస్పిటల్ ఉద్యోగులకు కలిగించారన్నారు.

- బిభి చతుర్మేళ

అసలైన అర్థత

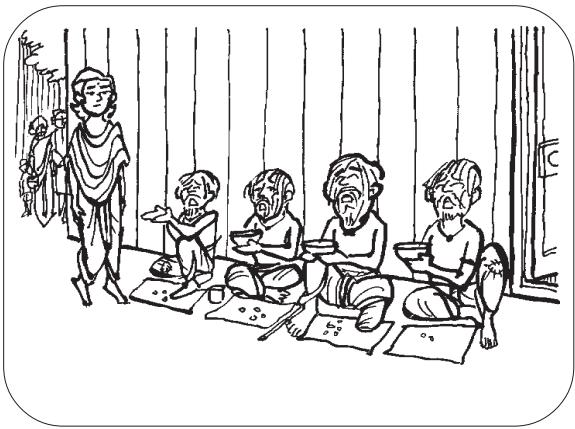
పళ్ళెమును తన చేతితో పట్టుకోవడం అవమానకరంగా భావించి దానిని క్రింద పడేశాడు. క్రింద పడగానే అది మరల బంగారు పళ్ళెముగా మారిపోయింది. పూజకు, అర్ఘనకు, అభిషేకమునకు వచ్చినవారు అనేకమంది

ఒకానొక సమయంలో కాళీ విశ్వేశ్వరాలయంలో పూజ జరుగుతూందగా ఒక బంగారు పళ్ళెము ఎక్కడి నుంచో క్రిందపడింది. పూజారి దానిని వెంటనే తీసుకోవడానికి పూనుకున్నాడు. పళ్ళెము వెనుక, “ఇది నా భక్తునికి మాత్రమే చెందుతుంది” అని ప్రాసియండటం గమనించాడు. “నిరంతరం పూజలు గావిస్తూ, అభిషేకములు చేస్తూ, మంత్రములు ఉచ్చరిస్తూ ఉండే నన్ను మించిన భక్తుడు మరొకడు ఉంటాడా?!” అనుకొని పూజారి ఆ బంగారు పళ్ళెమును తీసుకున్నాడు. తక్కణమే అది మట్టితట్టగా మారిపోయింది. వెంటనే పూజారి మట్టి

ఆ పళ్ళెమును తీసుకోవటానికి ప్రయత్నించారు. ప్రతి ఒక్కరికీ సువర్హముపై కాంక్ష అధికమయింది. ఎందరో ప్రయత్నించారు. ఎవరు తాకినా అది మట్టితట్టగానూ, క్రింద పెట్టగానే బంగారు పళ్ళెముగానూ మారిపోతున్నది. దినములు, వారములు, నెలలు గడిచాయి. పండితులు, రాజులు, మంత్రులు, సామంతులూ, సామాన్యులూ వచ్చి ముట్టడం, అది మట్టిగా మారడం, వదలిన తక్కణమే బంగారుగా మారడం విని, కని అందరూ ఆశ్చర్య పడసాగారు. సాధారణంగా అలయానికి ముందుగా వీధిలో బిఘ్నగాళ్ళు, కుంటి గ్రుడ్డివారంతా చేరుతుంటారు.

విశ్వేశ్వరుని దర్శించటానికి వచ్చేవారు తృణమో, పణమో యివ్వక పోతారా అనే ఆశతో ఎదురుచూస్తూ ఉంటారు. ఒక రోజు ఒక వ్యక్తి ఆ మార్గంలో నడుస్తూ, బిచ్చగాళ్ళను చూసి, వారి దురవస్థలకు బాధపడి కస్తీరు కార్యాదు. బిచ్చగాళ్ళంటే విశ్వేశ్వరునికి ప్రీతి ఎక్కువేమో! అసలు బీదవాళ్ళను యింతమందిని ఎందుకు సృష్టించాడోనని విచారిస్తూ, వారికి సహాయం చేయడానికి తనవద్ద ఏమీ లేదే అని చాలా దుఃఖించాడు. బాధతో నిండిన హృదయంతో ఆలయంలోనికి ప్రవేశించాడు. బంగారు పళైమువైపు అతడు చూడలేదు. అక్కడ చాలామంది శీమంతులు గుమికూడియుండటం చూసి, తానుకూడా తోంగిచూశాడు. అశ్వర్యం కలిగింది.

ముందుకు వెళ్ళుతున్నాడు. ఈ వ్యక్తిని చూచి పూజారి, “అయ్యా! నీవు క్రొత్త భక్తునివలె ఉన్నావు. నీవుకూడా ఈ పళైమును పట్టుకొని, నీ అదృష్టమును పరీక్షించుకొన వచ్చి కడా!” అని అన్నాడు. ఆ వ్యక్తి, “స్వామీ! నాకంత ఆశ లేదు. నాకు విశ్వేశ్వరుడే సర్వస్వం” అన్నాడు. ఇతని త్యాగభావమును గుర్తించిన పూజారి పళైమును తీసుకొమ్ముని ఒత్తిడి చేసి చివరకు, “అయ్యా! నీకు బంగారు పళైముతో పని లేకపోతే పోసి! నీవు తీసుకొనవద్దు. కానీ నీ భక్తి ప్రపత్తులను గుర్తించాలని ఉంది. నా మాట విని ఒకసారి ముట్టిచూడు” అని చెప్పాడు. పూజారిని తృప్తిపరచటానికి ఆ వ్యక్తి బంగారు పళైమును ముట్టినాడు. వెంటనే అది దేదీప్యమానమైన ప్రకాశంతో

సకలైశ్వర్య సంపన్ముచ్ఛన విశ్వేశ్వరుని సన్నిధిలో, విశ్వేశ్వరుని వదలి యి తుచ్ఛమైన సంపదకోసం అందరూ ప్రాకులాడటం చూచి అతనికి అసహ్యం కలిగింది.

మెరిసింది. అక్కడ చేరినవారందరూ యి అధ్యతాన్ని చూసి విస్మయం చెందారు. ‘ఇతడే నిజమైన భక్తుడు!’ అని అందరూ అతని చుట్టూ గుమిగూడారు. “ఎన్ని వేదములు,

ఉపనిషత్తులు అద్యయనం చేశావు? గీతాపారాయణం ఎన్నిసార్లు చేశావు?” అని ప్రశ్నల పరంపరతో ఉక్కిరిబిక్కిరి చేశారు.

ఆ వ్యక్తి మాత్రం, “అయ్యలారా! నాకేమీ తెలియదు. ఒక్క విశ్వేశ్వరుని నామం మాత్రమే నాకు తెలుసు. ఆ నామస్కరణచేత నా హృదయం నిరులంగా ఉంటుంది. దమమును పొందగలిగాను” అని శాంతంగా సమాధానం చెప్పేడు. దమము అనగా ఇంద్రియ నిద్రహమును పాటిస్తే

అది దయగా మారుతుంది. దయగల హృదయమే దైవ మందిరము. దమమును అనుసరించకపోయినట్లయితే మదముగా మారుతుంది. ఎంత పొందిత్యమును సంపాదించినా, ఎన్ని పూజలు చేసినా కోమలత్వము లేక హృదయమున దయా ప్రేమలను ఆభివృద్ధిపరచుకొనక పోయినట్లయితే అంతా వృథా!

- డాయా

చిత్రకారులు: భాషరాజు వేంకట సత్యమూలు

సనాతన సారథి

FORM 4 (రూల్ నెం.8 చూడండి)

1. ప్రచురణ స్థలము	:	శ్రీ సత్యసాయి ఆశ్రమ పరిధిలో ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి ప్రేస్, ప్రశాంతినిలయం, అనంతపురం జిల్లా-515134
2. ప్రచురణ ఎన్నాళ్ళకు?	:	ప్రతి మాసమునకు
3. ముద్రాపకుడు, ప్రచురణకర్త భారతీయ పౌరుడా?	:	శ్రీ కె.ఎస్. రాజన్
చిరునామా	:	అవును
4. సంపాదకుడు	:	WEST 2, C - 22, ప్రశాంతి నిలయం- 515134
భారతీయ పౌరుడా?	:	శ్రీ బి.వి. రఘురావు
చిరునామా	:	అవును
5. తేదీ 29.2.2016 నాటికి ఈ పత్రికయొక్క స్వంతదారులు మరియు మొత్తం మూలధనంలో ఒక శాతం కంటే ఎక్కువవాటా కలిగిన భాగస్వాములు లేక పేరు హోల్డర్లుయొక్క పేర్లు, చిరునామా : శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పల్లికేప్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం, అనంతపురం జిల్లా - 515134		

కె.ఎస్. రాజన్ అను పేరుగల నేను పైన వివరింపబడిన విషయములన్నీ నాకు తెలిసినంతపరకు నిజమని ఇందుమూలముగా ట్రూవీకరించుచున్నాను.

తేదీ 1.03.2016

(సంఠి) కె.ఎస్. రాజన్

Sri Sathya Sai Institute of Higher Medical Sciences

EPIP Area, Whitefield, Bangalore-560066

Tel: 080-28004600 Extn 4641, 4642, 4405,4406 -

Fax: 080-28411502 Email: registrarblr@sssihms.org.in

Sri Sathya Sai Institute of Higher Medical Sciences, Whitefield, Bangalore is offering 4 years course leading to Bachelors degree in Nursing (**for Girl Students only**) and 3 ½ year courses leading to Bachelors degree in Anesthesia Technology, Cardiac Care Technology, Imaging Technology, Medical Laboratory Technology and Perfusion Technology (**for Girl Students only**). Applications are invited from candidates who fulfill the eligibility criteria as given below.

1. **AGE:** Candidates should have completed minimum 17 years and maximum 25 years of age on or before 31st of December in the year of application for admission.
2. **QUALIFICATION:** 10+2, PUC or any other qualifying examination conducted by Boards/ Councils/ Intermediate Education established by State Governments/ Central Government and recognized as equivalent to two year Pre-University examination by the Rajiv Gandhi University of Health Sciences/ Association of Indian Universities (AIU).
3. **SUBJECTS IN 10+2/ PUC:** Candidates should have passed subjects of Physics, Chemistry, Biology and English (PCBE) individually and must have obtained a minimum of not less than 45% marks put together in all these subjects. **For B.Sc Imaging Technology, the candidate should also have passed with Mathematics, Biology, Physics, Chemistry and English with an aggregate of 45%.**

Candidates desirous of applying can download the application form from the website and send the same by post. Incomplete applications, applications in a different format and applications not meeting the eligibility criteria will be rejected. **The applications will be entertained from 1st March 2016 to 30th April 2016.** The date of entrance exam will be intimated separately.

For further details log on to www.wfd.sssihms.org.in

DIRECTOR

SRI SATHYA SAI GENERAL HOSPITAL

Prasanthi Nilayam –515134 Puttaparthi –Anantapuram Dist, A.P

mail: hrmgh@sssihms.org.in , Phone 08555-287256, Fax 08555-289409

Applications are invited for the following posts:

1. Junior Consultant / Senior Resident in the Department of Obstetrics & Gynecology
Qualification: M.B.B.S + MD / DNB/ D.G.O
2. Junior Consultant / Senior Resident in the Department of General Surgery
Qualification: M.B.B.S + MS / DNB (General Surgery) with relevant experience
3. Specialist in the Department of General Medicine.
Qualification: M.B.B.S + MD/ DNB – General Medicine/ Family Medicine

Medical Superintendent

శ్రీ సత్యనాయి విద్యాసంస్థల వార్కు సాంస్కృతిక క్రీడోత్సవ దృష్టమాలిక

Date of Publication: 23rd February 2016

శ్లోవైద్య విభాగంలో అంతర్జాతీయ సదస్సు

బహుమతి ప్రదానానోత్సవం

బాలవికాన్ పూర్వ విద్యార్థుల సమేకనం

వార్షిక చందా: ₹ 60 (భారతదేశంలో) ₹ 550, లేక \$ 13 లేక £ 9 (విదేశాలకు)
 చందా రుసుము ఒకటి లేక, రెండు, లేక మూడు సంవత్సరములకు స్వీకరింపబడును.

సనాతన సారథి చందాలు మనీయార్థరుద్వారా, లేక పర్సనల్ చెక్ద్వారా, లేక డిమాండ్ డ్రాష్ట్ ద్వారా లేక, ఆన్‌లైన్ పద్ధతిన మా వెబ్‌సైటు
www.sanathanasarathi.org ద్వారా చెల్లించవచ్చును. చందాలు పంపవలసిన చిరునామా: కన్నినర్, శ్రీ సత్యసాయ సాధనా త్రస్తు, పట్టికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం - 515134, ఆంధ్రప్రదేశ్.

సంస్కారం లేని చదువువుప్రథం

వ్యక్తిత్వం అనేది సంస్కారంవల్లనే అభివృద్ధి అవుతుంది, చదువువల్లకాదు. సంస్కారం లేని విద్య చెల్లని కాను పంటిది, దారం తెగిన గాలిపటంపంటిది. సంస్కారం అంటే ఏమిటి? చెడును దూరం చేసి, హృదయాన్ని మంచితనంతో నింపి విశాల భావాలను పెంచుకోవడం. నేటి విద్య ‘బుకిష్ నాలెడ్డి’ మాత్రమే, గ్రంథఫమైన విషయాలతో తలలు నింపుకొని, పరీక్షలలో కాగితాల మీద గుమ్మరించి ఉత్తీర్ణులవడం. దానివల్ల తల పెరుగుతుంది కాని, హృదయం విశాలమయ్యదు. లౌకిక విద్యతోపాటు ఆధ్యాత్మిక వికాసంతో హృదయాన్ని పవిత్రం చేసేది ‘ఎద్యకేర్’. విశాల భావాలతో మనలోని మానవత్వం అభివృద్ధి కావాలంటే ‘ఎద్యకేర్’ అనే సంస్కార సహిత విద్య అవసరం. ఈనాటి విద్యలు పోలరైడ్ కెమేరా పిక్చర్లవంటివి, కాపీలు తీయడానికి వీల్సేదు. హృదయమనే ఫిల్మమీద ప్రింటియతే ఎన్ని కాపీలైనా తీసుకోవచ్చు. హృదయానికి హత్తుకొనే విద్య నేర్చుకొని ద్వేవస్వరూపమైన సమాజసేవ చెయ్యాలి.

- బొబ్బా